

د

آب اسیر

چې

مقیه همیش خلیل

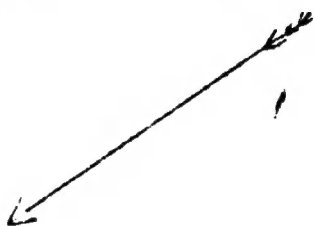
ناله

دوه نیمه روپۍ

قیمت ۱-۱-۲ روپۍ

د اېاسپين چاپ

مَرْتَبَه

هېش خليل

(۱۰۰۰)

تعداد: _____ یوزر

پښتو اکاډمي

5159-67

(شاهین برقی پریس پشاور)

فهرست

۱۳۵۹/۵/۲۵

پښتو ژبې د پوهنې د کونړ پوهنتون

۵۰

ش.ا	ليکونکي	دسری نوم	نخ
(۱)	سمندر خان سمنډ	د آباسين بسندره	۱۷
(۲)	عنقي	اے زما وطنه	۲۰
(۳)	ميتوش	غلامي او ازادي	۲۲
(۴)	حمزه شنوارے	يوه نعره	۲۷
(۵)	شير علي خان	اتفاق	۲۹
(۶)	عبدالخالق تارڼ	اے وطنه ستايم	۳۲
(۷)	راحت	د رڼ خاوره	۳۴
(۸)	مخفي	وطن	۳۷
(۹)	بادشاه گل فضل اکبر پښتو	وطن والي	۳۹

۴۱	خپله ژبه	محمد شاه خټان	۱۰۱
۴۳	موبز د یویو	حبیب الله خان کاکا	۱۰۲
۴۵	پیدای	ظفر قریشی	۱۰۳
۴۸	د اباسین آواز	شمشیر خلیل	۱۰۴
۵۰	د شاه زلمی سندره	محمد تراز خټک	۱۰۵
۵۲	وطن زما	تاج محمد خاموش	۱۰۶
۵۳	یادگار د وطن	عبدل اکبر خان اکبر	۱۰۷
۵۵	اباسین	سید رسول رسا	۱۰۸
۵۹	لاخوزک زلمی	محمد اکرم مشهور	۱۰۹
۶۳	افغان یو دے	محمد اکبر خادام	۱۱۰
۶۴	مصیبت	حمز الله حمزا	۱۱۱
۶۶	یوخل راشه	عبدلله جان اسیر	۱۱۲
۶۷	د خوشحال خان باباپه قبر	عبدالحق خلیق	۱۱۳
۶۹	چا خوب د بې غمی	اشرف مفتون	۱۱۴
۷۲	زه دخپل قام قربان یم	نسیین خان	۱۱۵
۷۴	جنگ د آزادی		

۷۶	د تیراه د لاس شهید د	مراد شتواری	(۲۶)
۷۷	اورنگه اباسین یم	ایاز داود زمر	(۲۷)
۸۱	د مجاهد چغه	یونس خلیل	(۲۸)
۸۲	غازی فخر افغانه	عبدالودود در فیک	(۲۹)
۸۳	مستقبل	لطیف دهمی	(۳۰)
۸۴	غیرت او عبرت	ولی محمد طوفان	(۳۱)
۸۵	پښتون د	مولانا شاکر الله	(۳۲)
۹۱	پښتونه	ارباب عبدالعلی	(۳۳)
۹۲	د پخوانی ترانه	عبدالاحیم نند	(۳۴)
۹۳	شکایه پښتون	صاحبزاده محمد نایاس خان	(۳۵)
۹۴	بیدار بڼه	خورشید افریدم	(۳۶)
۹۵	داد مزدور وینی دی	عبدالملک فدا	(۳۷)
۹۹	اباسین	نادر خاند بڼی	(۳۸)
۱۰۱	طالب علم د	فضل کریم	(۳۹)
۱۰۳	قومی ترانه	سیدو بشیر بیګم	(۴۰)

۱۰۶	قوئی ترقی	الف جان خټکه	(۴۱)
۱۰۸	تکیای زلمی	مایعلم	(۴۲)
۱۰۹	اتفاق	خادمه صاحبہ	(۴۳)
۱۱۱	خرخه	تکینه صاحبہ	(۴۴)
۱۱۳	تکیا لاله	نظر محمد غلین	(۴۵)
۱۱۵	د وطن سپاهی	سیاب شنوارے	(۴۶)
۱۱۸	غزل	صاحبزاده فیضی	(۴۷)
۱۱۹	پښتون مټه	حیاتو فریدے	(۴۸)
۱۲۱	د اسپیره وطن زما دے	شیدا	(۴۹)
۱۲۳	وطن	عبدالغفران بیگی	(۵۰)
۱۲۶	د خیبر سرکه خبرے	اجل خټک	(۵۱)
۱۲۲	چه په مینه	هلالی	(۵۲)
۱۳۵	زمو اغشته همیشه	ارباب عبدالغفور خاخیل	(۵۳)
۱۳۷	دعا	نور الله خان نصر	(۵۴)
۱۳۹	زلمی غازی	غازی	(۵۵)

۱۴۶	د زموږ کار	حاجي شمس الدين خان	۵۶
۱۴۸	زما خوږه وطنه	يوسف اورنگزې	۵۷
۱۵۰	سوگمند	ايوب صابر	۵۸
۱۵۲	بابا عبدالرحمان	فضل ربي معدين	۵۹
۱۵۵	جنګی سندره	جليل	۶۰
۱۵۷	پښتون يم	محمد غازي بنور	۶۱
۱۵۹	د پښتونود بادشاهه	جليل	۶۲
۱۶۱	پښتون ته خطاب	علي حيدر	۶۳
۱۶۳	خلكه اوچت شي	صاحبزاده اديلي	۶۴
۱۶۵	پښتون ته خطاب	محبوب	۶۵
۱۶۸	خوشحال خان بابا	دوست محمد كامل	۶۶
۱۵۳	خطر	قلندر مومند	۶۷
۱۶۲	زما د خوږ ابا وطن	عبدالاکبر خان اکبر	۶۸
۱۶۴	غافل روح ته	رضي الدين سيلاب	۶۹
۱۶۷	د پښتونخوا سيمه ته	رحمن زاده ناظر	۷۰

۱۸۰	د قام مېشته	احسان ظهير	(۷۱)
۱۸۳	زموږ غښته هېشه ده.....	بادشاه گل نيازی	(۷۲)
۱۸۳	د اېمل نامې يو توك	م. فنيكار مے	(۷۳)
۲۰۹	خار لاسم.....	شوکت الله اکبر	(۷۴)
۲۰۸	د موبز نشان	نامعلوم	(۷۵)
۲۰۹	د خټکې مزرکې ته	عبداللہ جان مغموم	(۷۶)
۲۱۲	توانه	عبدالحميد مستی	(۷۷)
۲۱۵	بله ديوه	محمد الدین مقید	(۷۸)
۲۱۷	ناخبره پښتون	محمد نور خان	(۷۹)
۲۱۹	عمل	مير مهدي شاه مملد	(۸۰)
۲۲۱	خبرته	ساغر ابريدے	(۸۱)
۲۲۲	پښتون پچې	عبدالقيوم کوثر	(۸۲)
۲۲۵	قام خرڅول.....	مياں احمد شاه	(۸۳)
۲۲۷	زيرے	سيف الرحمان سليم	(۸۴)
۲۳۰	راحي همزولو شاه زلمو	کرمت شاه فولاد	(۸۵)

۲۱۶	محمد رسول فیادی	زمونږ کړلای پښتو ژبې	۲۱۶
۱۸۷	سلطان محمد صابر	آخر	۲۱۷
۱۸۸	اختر محمد شانی	خپله ژبه	۲۱۸
۱۸۹	فضل احمد غر	نفس	۲۱۹
۱۹۰	منوېر حسین مومند	د خیام در بایانو ترجمه	۲۲۰
۱۹۱	ارباب محمد سلیمان شانی	د عمل ته	۲۲۱
۱۹۲	احسان د آتش	دعا	۱۹۲
۱۹۳	حمید شریفین	دود	۲۲۲
۱۹۴	اشرف درانی	خپله ژبه	۲۲۳
۱۹۵	روح بیوت	—	۲۲۴
۱۹۶	رشید علی دهقان	قلعات	۲۲۵
۱۹۷	رضاء همندزی	د وطن زلمی ته	۲۲۶
کاتب عین الدین			

مټکون

زماڼے تیرے شوے - چه اباسین بهیرې - پروڼ هم بهید و او
 نن هم بهیرې - ولے د پروڼ غوندے نه - نن د اباسین په وفتا
 کن، د هغه په چپو کن د هغه په شور او زوگ او روانی کن د
 دیرو ستومانو ویستونه پس چه د کوم نوی تکل ارادے خرنسیرې
 هغه نن مرا حساس محسوسه شې - او نن د اباسین او بوروان کاروان
 سره د اباسین د چپو کوم نوے جرس چه غبرې هغه توله پښتوخوا
 له د بیداری پیغام دے -

اباسین زموږ شه رگ دے چه د تڼک او پښتو او به پښتانه
 د یونگیالی د کور د وینے هسے چل کار کوی - او نن هم دغه شه رگ
 زموږ د نوی ژوند او زیست په هغه آرزوکانو بیقراره دے کوم
 چه د لوئے خدای له د دے پوښ پیرز وینه ده - ده پوهیرم چه
 زموږ بیداره د لو د پاره اوس د اباسین چه د هر پښتون تر کور

حجرے بجاۛ، غراو ښه اسيد لو کوشش کوی۔ پښتونۛ دیودانی
او زور وړلی د پیغام سره دراتلونکی وخت د تیاری او نوی ژوند
زیر ے هم ورکوی۔

اباسین روان دے اوروان به وی۔ نن یے دخپلو پورته
چپوپه ژبه دماضی داستانونه راسپردی دی۔ داباسین هره
چپه زمونږ د تاریخیو ځانله پانډه چه د لهر و نو په تحریر کښ راته
د جنګونو، ادمعرو، د آزادی د کشمکش او خپلواکۍ د پاره نجت و
جهد پیغامونه را کوی۔

لکه څنګه چه اباسین د سیمند و نو پلار او لرغونے سین دے۔
همدغه شان پښتون هم د قومونو پلار او لرغونے قوم دے۔ او
د دغه لرغونو ب سره هغه یو جنګیالے او قوریالے قوم هم پلایښی۔
تاریخ کوا دے چه دغه قوم همیشه د خپلے نور ے په زور دخپل ملک
حفاظت کړید ے۔ او دخپل وطن د حفاظت د پاره همیشه دغیر و
قومونو سره جنګید دے۔ دخپل ناموس او غیرت د سرکونے د پاره
یے د سربازی لکونے ده۔ ولے څنګه چه د زمانے دود دے او یا

لکه چه تیره زمانه موزنه بنای چه زمانې د هر ضرورت په وخت
 کښی دغه قوم کښی یو داسی فرد پیدا کړیدے چه د پښتون د اتحاد
 یو والی او دغه قوم د پاره د یو بیل مملکت آرزو کولای یی د حان
 سره یا د پری دی او خپل دغه مشن سرته رسونو د پاره همیشه
 استبدادی قوتونو سره پي تکرار خستے دے. که نن د خپل ویرے
 خاورے په شاهراه د تیر و زمانو د تلو قافلو د بنا پوښتون او کړو-
 او میثم وجه نشی کیدے چه د نظر خاوندان د د م یرویس نیکه
 د ښکرو د پښو بنای او مه وینی. د شیر شاه ملی آرزو کالو
 نه د واقع نشی. د اسلامی وسیع او مستحکم سلطنت قایمولو
 د پاره ابدالی بابا غوندے سترغازی د کوششونو مننه او نگرې.
 او د خوشحال خان خټک د مینې وحدت ارمانونه د یو دابیا
 موزن د هغه په قدم قدم ایښودلو د پاره مجبور نگرې.

سره د دے چه مختلفو دورونو کښی هم د یو مقصد او ویر
 مشن د پاره د یر پښتانه را هتمایان په دغه مقدسه خاوره
 زیکی دی دی. دے دا د ژبا مقام دے چه د کوزے پښتو ننخوا

د پښتون حيث القوم په يو کور کې په اتفاق او روردا سره
 د استوګنې او مالونو تر اوسه ورته او نه رسيدل. ده د
 شان رهبران لکه زمونږ قوم کېن چه دخت په وخت د يو والي
 بيرغ پلاس را پورته شويدي. په يوبل قوم کې پيدا شوے
 وے نوزه دعوے سره د ټپلے شم. چه نن نه دير وړاندے
 به هغه قوم په حقيقي معنود ژوند په خوب و موړ او بناد
 بناد وے.

زه دلته په دے بحث کول نه غواړم. چه زمونږ دغه
 ناکامو اسباب څه دي با څوکه يو اتفاق او خود غرضي زمونږ نه
 اوحی. نو نور که هر څومره وجوهات زمونږ د دغه ناکامو دپاره
 څه بز ډير ممکنه کيدے شي. نو هغه هېرے زمونږ د ملي وحدت
 په لار کې نشي روبره کيدے.

ډيرو قومونو زمونږ د ځينو بے اتفاق او خود غرضو په وجه
 ډيره موده لکه د بز و او څرولو. په مونږي حکومتونه او پرل
 او تقريباً هر قوم که هغه مسلمان و يا غير مسلمان د سياست په

دغه نقطه متفقې ښکاري. چه په هره قيمت او هېڅ صورت کې دغه قوم يوشی. بلکه د خپلواکستېدو، قوتونو بحال ساتلو دپاره يې بخرې بخرې کړې. خپل يې د خپل ښه او وروښه يې د وروښو ښه صرف جدا کړل. بلکه پخپلو عيارو او چالاکيو يې د دغه بخرې خپلونو او روڼو تر مينځ د د بڼو، تربگنو او نفاق تخمونه هم او کړل. که چېرې نن مونږ خپلوکې جرگه شو او د دغه غليمانو په نقطه فکر او کړو. په کومه چه دا ټول متفق او يورا يې ښکاري. نو زما په خيال يو بالغ په هم له ديني انکار او تکرې شي. چه د دې محض او محض هم دغه پوځه کېدلې شي. چه د د نيا په قومونو کې صرف او صرف پښتون يو داسې قوم دی. چه که چېرې دا قوم يوشی، د پښتو، تربورو او تربگني ترې اوځي. د يو آزاد قوم په څير يې پالنه او شي. د خپلوکه قومونو غوندې تعليم او تربيت ورکړې شي. نو هم دغه پښتون، قوم د هغه ټولو مصلحتونو او قومونو فطرتاً مالک دی. چه په دنيا د بهترين او پرامنه حکومت قائمولو او ښه

طریقہ چلولو اهل دے۔

دَ قرائنو خړگندیزې چه پښتون د اذله د حنومت کولو د پاره
 د ټیګیدلے دے۔ د پښتون په تہذیب، تمدن، ثوابے، ژبے،
 لباس، کړو وړو او ادب کښ د آزادی او حکومتی د بید بے
 نیسے نښلے خړگندے لیدلے شی۔ او همدغه وجه ده۔ چه که نن
 مونږ د پښتو ادب هنداره خپل ځم ته او نیسو۔ نو د غلامی
 غړوند شلولو د پاره چه پښتو لیکوالو او شاعرانو د خپلو
 قلمونو او جذباتو کوښښ وکړي، نو د بنودے دے، نور قومونه یی
 په توره او توپک هم نشي بنودے۔ د کوزے پښتو غخوا د
 شلے صدی عیسوی د هغه ټولو قامی شعراؤ د قلمونو قوت
 د "اباسین چپے" کښ راغونډ وکړو کوشش شویدے۔ کوم
 چه د انستیدادی حکومت خلاف د وطن آزادولو د پاره شپه
 او ورځ استعمال شوی دے۔

"د اباسین چپے" د حنوت پښتو شعراؤ د الزام مجموعه ده۔

چه د قومیت او آزادی ټیټه جند بے پکښ نقطه عروج ته رسید

دی - او داندانی چه پښه تازه شاعران په میله اچېدې د پښې پمیدان جنگ
د جنگیالو د حوصلو او جنگی قوتونو زیاتوالو، د خومره لویې
بخږمې خاوندان دی - اوده صدون دا خبره هم دومره ده
بلکه هم په دغه شاعرانو کې غور ویر شاعران او لیکوال
د خپل همدون او مرام حاصلونو د پاره دغه لیم خلاف او که
په اړیکه بنسټی دی - او ځینې داسې شعراو پښتو هم شته - چه د
(ژانر) په بڼه د وچوال پښت د شاعران جامونه ترخوځې لړیدي -
نوخځه زه وایم چه د پښتون قوم د اوپه جند بواړه سیل
احساس د بقا د پاره موبز ته هم دغه شان ژوندی او هغه
ادب ضرورت دے - چه د ه قصص لمن پر یه نږدی اوپه هغی
معنوکښ د ژوند په لاس د پښتون قوم د روانې قافلې د پاره
د جرس کار ورکړی - خدای د وکړی چه د غم غفلت وهلی پښتون
د تور ښې د پاره بل مثال شی - چه موبز دیونوی ژوند د نوی

سحر سق اشناکړی ږ

همیش خلیل

غریب آباد ۳۱ اگست ۱۹۵۶

د اباسين سندره

سمندر خان مستندر

يم زه اباسين به د نمر هسه زه پلار لرم
 واوړه زما مورده وطن پورته په كهسار لرم
 مورم ده پگړۍ دهاله هسه هر غم د سر
 مخ ته د دنيادۍ وه ژوندون يم د بابا نظر
 خاشكي زما هر كله در دى د درخو د غوږ
 تندۍ چې تكم په مخ كاندې آدم خان ته غږ
 دلته غلى هلته غلى بس همه ژوندون يم
 زه خپله پښتون يم چه بريد زه د پښتون يم
 دازېه د نيازېه يم د سپين سر يو تار يم
 اس په خزانې زه د پښتون لكه بڼا ما ريم

ټولو ته خو پلار و سمندر، مني د نيا او وږي
 يي خه خبر، ماته اباسين و له هر چا او وږي ؟
 خوب اوري پښتون ته پونه شپه ورځي د وين لږ
 بل زه خزانې د مود ورا سي د ستار يخ لږم
 خومره خه به مثله خزانې و زما غاږ ډي
 خومره کله ستانه په دے خانده اول لارډي
 ډيرے سيلی راغلي پخوا هم د سکندر هسے
 لارے بهيدم زه، بهيدم د سمندر هسے
 پيژني خنجر؟ نه ته خويي نوم سر اشيائے بس
 مر ب د خبر مکره، د تور يالو تورے ستائے بس
 گوره به زه را تورو پيدا دے زمانن توره
 ماسر سنباله د هريو اتل زرين توره
 غاږ ډي زما دواړه ډي تيرے زه د مقصود توره
 هر يوه پښتون سره بېل زه د محمود توره

اوره چه لنډه م چپه والي د خو کالودي په
 د اکورے غلجیالو د غوریانو د ابدالو دی
 دلسته زما خواته سید احمد د بریلی اوډه
 د اسم پتنگان دی بلا ډیر په خوشحالی اوډه
 ماسره خوشه و پینه سنباله د غازیانو دی
 د اذفر شتو د حنا سیالې د غازیانو دی
 کوری په هنداره کښ خیرم له بر بامه تل
 عکس یې په پکری په وینو پریوځي له مابښامه تل
 اوس خوم بیري ته د مسلم سینه همواره ده
 شایسته ماڼکا نوچه وخت رڼه صفالاره ده
 اوس خو کتل هم ده کناه لویه د ساحل په لور
 شایسته او شایسته او شایسته د منزل په لور

اے زما وطنه غني

اے زما وطنه د لعلونو خزانے زما
 ستا هره دره کښ دی دتورونښا زما
 زه يم ستاد خاور و ته زما د مينه جوړه يئ
 ته يم د غيرت او د پښتورگي نه جوړه يئ
 ته يم د نيکه او د بآباد وينه جوړه يئ
 ستا زه کښ او ده دی تولے تلے زما زما
 اے زما وطنه د لعلونو خزانے زما
 سترگه يم لږکے شه ستاد خاور و د کورونونه
 عقل يم ايرمه شه ستاد پاره د فکر و نونه
 حار شه قربان شم ستاد غرونونه سيند غره
 ستا هره دره کښ دی دتورونښا زما
 اے زما وطنه د لعلونو خزانے زما

ستا عزت چه نه وی زه به نوم او عزت خه کره
 نه چه خوار و زاری زه به خوب و راحت خه کره
 ستا سر چه وی تبت نوز به تشا و شوکت خه کره
 مسته به د خاوره کرم په دینه مستا زما
 اے زما وطنه دلعلونو خزانے زما
 یابه د سیالی د کرم وطنه بداجهان
 یابه ستا په پښو کښ تورے خاورے کرخان
 زه به درے ورے شم خوتا به کرم و دان
 نریمه پښتونیم تاته یادے افسانے زما
 اے زما وطنه دلعلونو خزانے زما
 ستا هره دره کښ دی د تور وښانے زما

غلامی او آزادی !

میتوش

وسله څه ده غلامانانوله زیور دے

د آزاد وخلقو متوکښ جوهر دے

غلامی یو بے کسی ده بے وسی ده

آزادی هره لحظه کښ چوکسی ده

که غلام شی اسوده خولوے خیس وی

د آزادخوی گدای کښ درئیس وی

غلامی له مرکه کټ کښ پتیدل دی

آزادی اجل سر کشتی کول دی

غلامی مکه و فریب دهو که بازی ده

آزادی دهر حربه بے نیازی ده

غلامی د ویرے خدے ویل لمرودنه

آزادی د خدے بنده ویل داؤدنه

غلامی د زړه تنگی بد نظری ده
 آزادی دریادلی نیک نظری ده
 د غلام گرگ خالی جوسه د بت ده
 آزاد روغه ننونه د لایموت ده
 د غلام د وخت بے حد لږی کار دی
 د آزاد وخت کم کار دی بسیار دی
 غلامی خود د نهای خود ستا دی ده
 آزادی جهان بانی ده بینا دی ده
 غلامی د کاهلی بانه سازی ده
 آزادی حکم منل اوسر بازی ده
 د غلام ډیر څه خبر څه کم کار و ده
 آزادی په چپه خوله نړۍ غرونه
 د غلام زړه په ساحل خوشه حذف دی
 د آزاد زړه د څو لږه سینه صدق دی

په خټیر کېن د غلام حسد آخه
 د آزاد زړه دے له مینه نه پو کله
 د غلام ادب شهکار د خوشامند و
 د آزاد زړه دے وینر د خوشامند و
 غلامی زړه په ناموس باند کټل دی
 آزادی سر په ناموس باند خنډل دی
 د غلام روزی رسان فقط آقا دے
 د آزاد روزی رسان فقط الله دے
 غلامی ده بُت کړی بُت پرستی ده
 آزادی د زندگی حقه مستی ده
 غلامی د نافرمانو جهنم دے
 آزادی د فرمانبرو باغ ارم دے
 د غلام زړه کېن سودا تل د خاڼی وی
 د آزاد زړه کېن جذب به تل د خواڼی وی

غلامان همیش په ناسته خوشحالیږي
 لکه اوسپنه آزاد په کار کلېږي
 د غلام د زړه بنادی وی عشرتونه
 د آزادو خوشحالی منډه داونه
 غلامی یو رسوالی د سړیتوب ده
 آزادی یو زیبالی د سړیتوب ده
 د لے تل په غلامی باندے خورېږي
 همیشه په آزادی د لے جوړېږي
 آزادی چه د فریب او د ټکي شوه
 قلعی د هغه قوم د وېر بیري شوه
 آزادی په صداقت باندے پخېږي
 په ټکي د سړي هسے پښه خوږيږي

که بیساک عقل د ځان لږ رهبر کړو
 عمارت د آزادی د ځاکستر کړو

که سالم عقل دځانله راهنما کړو
په جهان کښ د جهان نوځي بنا کړو
هم د داسي د لومړي پر ور د کاروي
د خدای په رښتیا سر واکداروي
د ادختر که غلام او کوری ځان ته
د عدل توښه د وړاندې کره میدانه
بې عمله خد موند په دنیا نښته
معنی بله إلا ماسعی نښته

ليون نعره

حمزه شنوار د

قامولی لکه بیلې ته یې مجنون شه
دخپل قام نه شه قربان هغه مجنون شه
ته تر ډیره لکه بزې او خرید لې
راشه اوس خود خان او پېژنه شپون شه
په معنی کښ به محیط لکه فلک شه
دخپل خان په معرفت سر په رنگون شه
که په خیل وبله بیل یې موند دیو دے
ډیرے پرېزده یوے لارے ته راستون شه
کوته بده د وخت په نبض د قام شاعره
په پیچنه زمانه کښ افلاطون شه
نوی پښت و ته د "نن" خلند "هبا" کره
کویا تک د نه و، تک هغه پروت شه

د مِلّت رگونه پلے دی مرغیجن دی
د غیرت له جوشه وینه د ژوندون شه
نه په باغ کښ د سیالی به لکه کُل شه
خو کلی غوندے اشنا د زړه چاودون شه
نه آزاد یئ د آزادو په خیر اوسه
ویرید لیا! اُس د غاړه رابرون شه
د چغزۍ کلامه اُس درته حاجت دے
په غافل قام کښ تاثیر او کبره افسون شه

اتفاق

شير علي خان د خوشگو

د اتفاق په سوب خلق پاس پد اسمان الوزی
 له و یجار باغه همیشه ټول بکبلان الوزی
 د اتحاد په رور ولی به خپل وطن اوکته
 که رور د رور کړ و هله تر به خپل چمن اوکته
 هم به وطن ټول د افغان هنډا وختن اوکته
 پرېزده نفاق باغ د نفاق کښ تن خزان الوزی
 د اتفاق ماده کړه حان کښ راپیدا پښتونه
 اوسیدل کله شی کید مے تل په بیلیا پښتونه
 شو په نفاق سر هر قوم لتا جُد پښتونه
 له تالا باغه په هر حائے بنایسته مارغان الوزی

ته یې پښتون د پښتو دغه وطن کړه آباد
 د دې پښتنو له پهلر حائې کښ انجمن کړه آباد
 واره دیهات د پښتنو لکه لندن کړه آباد
 د اتحاد غځې پسے تل بُوراکان الوزی
 د اتفاق شمع کړه بله د اتحاد په روغن
 کړه پرې راجع پتنکان او عاشقان د وطن
 په اتحاد به ته او باسے زرا بنیاد د دشمن
 په بله شمع پسے هر حائې پتنکان الوزی
 شهد پیدا له اتفاقه د مکس وینمه
 د بے تفاهه با نر په جاله کښ تپس وینمه
 د اتحاد په ثوره هریو دشمن غوس وینمه
 د اتفاق خوشبوی پورته تر آسمان الوزی
 چه اتفاق او اتحاد د مسلمان و کله
 وقاف ترقای یې حکومت چه د پاسبا و کله
 دوی حاکمان و هسے نه چه غلاما و کله

نن د تفاق په وجه دوی پسې هچان الوزی
دے اتفاق د جرمنی هتله تباہ کړلو زر
تمام وطن یې د جنګونو نه صفا کړلو زر
تورے تیارے نه اتفاق وطن رڼا کړلو زر
چې په کلشن راشی طوطیان بیا ترے زاغان الوزی
پښتونه خپل ځان منظم کړه اتفاق پیدا کړه
خپل مار خوړلی له د خپل وطن تریاق پیدا کړه
د رور له قتل نه پښتونه اُس تفاق پیدا کړه
نفاق مرض سره د عود هسے ایمان الوزی
د اتفاق سبق کړه یاد چې درنه هیر نشی
د اتحاد ورق لتانه تیر و بیر نشی
چې په گردن د د د بنس تیره شمشیر نشی
تازه چمن بڼی شیر علی تل اور کیان الوزی

اے وطنه ستايم

عبدالحق تارن - بلوچستان

منه که نه په خدایم قسم ستايم
 رتله ډیر رتله په غم ستايم
 پیرس دے که گشمیر په نړۍ وی د
 مامور په لویو غرو او په سم ستايم
 کیم زبه که یم بدن یا که دماغ دے
 مالک یم که مملوک خو هر دم ستايم
 دولت به موندم ډیر که بے وفا شم
 خوستاد پاره توره وهم ستايم

نیولے که په تور یم ستاد مینه

شکرونه چه عاشق یم منم ستايم

مجنون يم د ليلي د وطن خپله
ژوند يم او که مړه ستم ستايم
تارن به څرنگ دغه نسبت پرېکړي
ليک شو څو په لوح و قلم ستايم

د وطن خاوره

داخت

ماته څله بيا بيا ستا
جاړې بوتي د وطن !

د اسپره سورا را غرونه

واړه كلي د وطن

دا د هار گرم بادونه

ساره ژهي د وطن

خوار خيښه جامه خيره

گرد لږلې د وطن

ولې دا زما وطن دے

د نيکه آبا وطن دے

خه کشش د دے نامه کښ

د نلې نه د قربان شم

من و تن م قرار نكړي
 تانه بيل شم په ارمان شم
 ستا سپر لي له ارم ښكلي
 زه پتا باندې باران شم
 ته زما د عزت حائې يې
 ستا د قدره زه قربان شم
 ته زما ښكله وطن يې
 ته زما د قام مسكن يې
 بيل د سيله عند ليبيدې
 د سپر لي په انتظار يم
 همنوا م موندې نشي
 د خپل سوزه ناقرار يم
 داغ په زړه م ستا د مينې
 ستا كېله په اوږو باري م

ستا په مینه م قسم دے
 ستا د وړاندے شرمساریم
 یا فریاد م بے اثر دے
 یا ستا مینه کنی خطر دے
 هغه ورځ به کله راشی
 ستا کیلے ورکے لمانشی
 ستا لمانینه پیدا شی
 زما تلے قدر بیا شی
 ته د سیالو سره سیال شے
 زما هم فرض ادا شی
 دا فریاد م با اثر شی
 هم صغیر م هم نوا شی
 ستا عزت زما عزت دے
 ستا راحت زما راحت دے

وطن! حق

وطن، وطن، وطن، وطن يا خوږ وطن زما
 پماله هرڅه گران
 پتا کښ دے آرام د روح د سر د تن زما
 لټانه زه قربان
 چه څوک په بنهريو کښ د بل چا لټوی نه
 اونا قلا ره وی
 ياکي زدي ورته لاس په تندي باند کي پاس په
 او بے آرامه وی
 د داسے او ب و ستر کو خلقو حال وی تل بتر
 او خواړه زاس وی
 د داسے ژونده بڼه دے خديگو زنگدن زما
 د قام په ننگ روان

وطن، وطن، وطن، وطن ياخوږ وطن زما
 پماله هرڅه گران
 شري د داسې کس د شاله بنه ده د بل چا
 چه نه لري غيرت
 شوه د ده د بزو، د ده په لورې هر صبا
 اوبه يې دى شربت
 جونگره د ده غوره له ماڼۍ ده د بل چا
 اوفقر يې دولت
 له تاجه د بل چا بنه دې پټکې خيون زما
 د قام په غم روان
 وطن، وطن، وطن، وطن ياخوږ وطن زما
 پماله هرڅه گران
 پټاکنې دې آرام دروځ د تن د سر زما
 پټاکنې دې آرام
 وطن، وطن، وطن، وطن ياخوږ وطن زما
 پماله هرڅه گران

وطن والی

حضرت بادشاه کل صاحب فضل اکبر بیگم

زه خوستا عزيزه وطن يم
 چه يم خرڅ نكړې په بل
 گوره ماچه برېنډ نكړې
 چه زه ستا كرم پتيدل
 هر نعمت چه زما ستا دے
 څه به خورے چه شم د بل
 څه فايده به درله اوكرې
 بيا په تير ساعت ژړل
 د خپل باغ ميوے هغه خوري
 چه د بل كړه ترے شړل
 كه زه نه وم امان به اوكرې

وی به قاله شرمیدل
تر بیت دے ستا پماکښ
زما تا باندے کول
مُشترک به دے مفادیو
مه کوه دیکښ خلل
دا کول د لیونو دی
پنچل خان توره وهل
کوم پښتون دی کړی کوږه
خپل کاله نه غیر بلل
تاته چا وئیلی دا دی
چه پښتون دا سس کول
پښتون تا باندے مښ
قربان تا باندے دگل
دغمان خبری مه آوره
بینوم دا تاته وئیل

خپله ژبه

محمد شاه خيال

زه پښتون یم د پښتو ژبه به وایم
هسه نه چم د بل قوم ژبه به ستایم
هر سره د خپله مور په ژبه ناز کړی
پښتون والی زه پښتونه نارضا یم
د پښتون خپل پښتون کن قدر نیشه
زه به خله د پردونه په جلا یم
هر وطن کن هر څوک خپله ژبه والی
پښتو والی "زه سقر کن به دا وایم"
که د دین که د دنیا خه علم و فن دے
زه پښتون پرے په پردی ژبه کویا یم
چم زما د وطن ژبه پکن نه وی

زه د هغه بادشاهي به خه پخلا يم
زه به خه وایم چه خه داخه او نشو
چه ترڅو زه پردی ژبه کښ لکيا يم
اصلاحات که د وطن شی راته وړاندې
چه م ژبه پکښ نه وی ترے جډا يم
که م خان که م ناموس که مال و زر حې
شه قربان د خپل وطن چه پرے پیدا يم
زه به څرنگه د دے مزکے بد غواړم ؟
چه د دے مزکے په غیږ کښ ژوند کپا يم
ولې ژبه د پښتو په هائے هائے ژاړې ؟
زه د خپل وطن شړولې په بیدیا يم

موښر ديو

حيې الله خان کا کا د ترنگزو

سرحد د پېه زلموچمن چمن وی موښر ديو
انبار د تورے خاورے په دشمن وی موښر ديو
خاومزه دا د ظلم حکومت خو کرے تباہ
زلمی د له فساد په امن وی موښر ديو
نشان د آزادی د تر قیامته وی ولاړ

روشن د پېه سرخپوشو انجمن وی موښر ديو
په نم د اتفاق د تروی باغ د محمد ﷺ
اور بل د د تو د یانو په خرمن وی موښر ديو

خدمت د وطن تل دوی زموښر د زلمو کار

سجد نه د دشمن جلا وطن وی موښر ديو

د باغ د آزادۍ پروی ماليار فخر افغان
 ولاړ د سرخپوشان تر مې پر امن وی موندیو
 زلمی د شې آزاد د غلامی نه د دښمن
 دربار د د تو د پیاوړه ضمن وی موندیو
 چمن د آزادۍ د وی صفاله خاروخسه
 مدام د بېلانو د مسکن وی موندیو
 پنجۍ د ظالمانو د شې پورته له پښتونه
 قابض د پښتانه پخپل وطن وی موندیو
 ختلی د پیه دار وی غمازان د خپل وطن
 تور مخ د د غمان پټ په کفن وی موندیو
 د ان چمبټ پرست دی کوم زمونږه وطنیان
 د اتول په اتفاق د بت شکن وی موندیو
 سرحد د پیه سرخپوشو زلمو تل وی کلستان
 زلمی د پیه خندا غنچه دهن وی موندیو

بيدلري

فضل رحيم ساقی

پُښتونه وينښ شه وخت د صبا دے
 تياره کيږي رڼا زياتير ي
 خطر ورک شوے د يو بلا دے
 جرس په زوړ د کوچ غږيږي
 پاسه اوچت شه د مرگ له خوبه
 جهان خبرکړه د ليونټو بکه
 سامان د لومې شوکور د تالا دے
 د غل په لاس کښ مشال بليږي
 د هرچا خان يې بنا غلې حوان يې
 په ذات افغان يې مرد ميدان يې
 د خداي قرآن هم په ترڅ کښ ستادے

ستا د عمل نه ازل جوړېږي
خلقو ته ياد دے ليو نې جنګ ستا
د تورے پرق د زغرے شرنگ ستا
د خيبر خو کے په دے گواه دی
که اعتبار د ور باندے کيږي
لروبر دواړه جهان بدل شو
مزه شوه نوره آسمان بدل شو
انقلاب هرڅه کوی لگيا دے
نوی جوړېږي زارۀ وړانيږي
قومونه لارل درنه اوچت شول
په ترقی، آسمان په چت شول
حائله جوړ کړے جنت هرچا دے
هميشه خاندی او خوشحاليږي
د خداي جنت ته په طمع ناسته
پاسه اوچت شه لپه ناراسته

جنت پټا باندې ناروا ده دے
 د اوده نر کټي زيگيري
 هرڅوک بيدار شو، قطار شو يوشو
 خپل خپل منزل ته په تگ وودشو
 ته لا هم داسه په خوب اوده يے
 جرس د تلود هر وخت غديري
 قومونه ټول اوس را اوچت شو
 که بے عزت و خو په عزت شو
 دهر چا خپل خپل يو را هندا دے
 دده په حکم کښيني اود ريري
 ساتي اوده به را وېښ په شور شي
 او د همت په اوس به سور شي
 د پښتو هغه مثال بښتيا دے
 چه وېښ اوده شي نه راوېښ ي

”پښتون“ اگست ۱۹۴۶ء

د اباسين آواز

ظفر قریشی

خبرشې عامو خاصو د پاک ملک يمہ د پيا ب
 چپم د آسمان سره تکرے وهی تل
 چپم د آسمان سره مدام وهی تکرے
 سیراب م په او بوباندے هرځای د تړکړے
 پتوت، حاجت نه وی چاره يمہ بيا د خرے
 را وړمه له زه خپل وطن خو پلره د برے
 ماړه زميداران م کړل په دے نعت ناياب
 خبرشې عامو خاصو د پاک ملک يمہ د پيا ب

پښان م فرض کړی دی د ملک خدمت کول

چپم د آسمان سره تکرے وهی تل

خدمت به د وطن کوم په دارنگه مدام
وی فضل چپه پماتر خو د پاک رب الا کرام
فصلو نوته به به ورکوم هم آب تمام
محتاجه چپه غلته پلته نشی د غیر قام
ظفره! اباسين څنگه خدمت کړي مکمل
چپه د آسمان سره تکرې وهی تل

د شاه زلمی سندره

شمشیر خلیل

زه یو تن در په کړ زه ساریم
 یو سیلاب په شوره ساریم
 حیدری قوت یم ملا کښ
 حلقیدونکي ذوالفقار یم
 زما متوکښ قوت د دے
 د ولیانو برکت د دے
 ښه قوی زما همت د دے
 ارادو کښ استوار یم

د قرآن په سبق لوست یم

د اسلام د مینه خو یم

زه د قوم د سترگو توريم
د وطن د سر دستاړيم
آزادي زموږ دولت دے
درجه ده او عظمت دے
د الله پاک امانت دے
زه ولاړ يې څو کيداريم
سړيم خپل تلي کښ اړيم
ماهر کار پشا پرې اړيم
د خپل خوږ وطن خدمت ته
ملا تړلې تايعداريم

په پښتو ژبه کې
د پښتو ژبې د
په پښتو ژبه کې

پښتون
دسمبر ۱۹۳۹ء

وطن زما

محمد نواز خټک

پرخوبه وی غلام دغه آباد وطن زما
دنيا به کله او وینی آزاد وطن زما
شایق به د جنت د جوړه ونه وے هرگز
بید لے که یو خټل وے شاد وطن زما
ملکونه چه آباد وی خومره ستاد ملن لاند
پتو لو کښ اے چرخه ا دے فاشاد وطن زما
مشرقي م نسیم بد خواه شولو مغرب م تل د بنهن
اوس او غواری د چلند خد امد او وطن زما
خټک کوی داسوال چه بیخ بنیاد یے کړی نابود
هر چا چه په ستم کړلو برباد وطن زما

يادگار د وطن

مرزا تاج محمد سخا موش

چه خپل ځان کړی قربان شی سردار د وطن
 په امان کړی بوستان شی ماليار د وطن
 ان الحق کړه صد د منصور په مثال
 سترگه سره په هوا د باتور په مثال
 سر سامان کړی تالاشی سالار د وطن
 چه خپل ځان کړی قربان شی سردار د وطن
 د فرهاد غونډه غره ورحی په تکر
 نه پرواه کړی د سرنه د مرگ نه خطر
 خرامان حی روان جانثار د وطن
 چه خپل ځان کړی قربان شی سردار د وطن
 او ویشتم اکتوبی د میرویس په میدان

زمونږ فخر او فغان پر ګرځي کړو خپل ځان
 د مردان د اميدان د ډي يادگار د وطن
 چه تر څو پښتون قام په دني او آبا د
 د اميدان د مير ويس د پښتون به وي ياد
 ستا په سرو وینوړنډ لاله زار د وطن
 چه خپل ځان کړي قربان شي سردار د وطن
 ډير هوښيار شو پيدا ډير غمخور شو پيدا
 د پښتون د کور ډير څو کيدار شو پيدا
 معلوميزي غمخور او غدار د وطن
 چه خپل ځان کړي قربان شي سردار د وطن
 د خاموش دا آواز شو په غوږ د غماز
 ماښه سوران د ډي لوزان خيچي زوږ د غماز
 زندا باد باد شاه خان شکر يار د وطن
 چه خپل ځان کړي قربان شي ماليار د وطن

اباسين

عبدالاکبر خان اکټه

روان دے اباسين او بنان او بنان چي چي
 اباسين چي چي اباسين چي چي !!
 ماويل اباسينه! راته وايه چرته خي؟
 دا دا س په تلوار مخ په کوزه کړند خي؟
 او پوه م په دے راز کړه چي ټټکړي دومره لو؟
 اودا راته او وايه چماته پلاري اؤ که خوئ؟
 په خه واره اؤ لس ستا د لويي والي ټپي؟
 روان دے اباسين او بنان او بنان چي چي
 وے اے د عقل خوي! په هڅرياندے نادان!
 غلام د کړه ماده علم د زيات شه له شيطانه
 تابع د اوبه مزکه نيت د تير دے د آسمانه

5169-G

سر د دومره عقله په رازپوه نشوے نادانہ
 خپل مير درمنه خطا دے تا دُنیا کړه خکه وړانہ
 د خپل اصل اړوکی کړپوے لکه چه سپه
 روان دے اباسين او بنان او بنان چه چه
 اباسين چه چه چه اباسين چه چه !
 هر خاڅک د خپل اصل په زړگي کښ خايه وم
 د دوی په ملگرتيا کښ زه درانه پيتي او برم
 زه ستا پشانته فرق پکښ د تور سپين نه کوم
 په هر شانته چه کيږي دوی خپل ميرته رسوم
 په لاره لاره فرض زه خپل هم ادا کوم
 په واره تند غرو زه خپل حان خدا کوم
 طلب کښ د وصال يم ناقرار د ورځ شپه
 اباسين چه چه چه اباسين چه چه !
 لوی يم ده په دیکښ ختم دلورې نه په بشکته
 شوے کړې يم شمله ده د غور کبر د بته

په لار د جنس د مينه هر مشكل و هم په لټه
 اے كوند سبق واخه نه د خدا له دے آيت
 عبرت لكه او بو واخه كړي قرار په يوه سته
 كه خاشكه كه دندو كې كه درياب دك له هيبه
 همجنسه سره يوشونه تره بنكته نه اوچته
 زړه كې كړه دك د مينه د همجنس د محبت
 زه لومړي زور او سر يم هم له دے د بر كته
 نه ويره كړم د غرنه له كړنگ نه له كړپه
 روان دے اباسين او بنان او بنان چپه چپه
 اباسين چپه چپه اباسين چپه چپه
 زه مخينه د قدرت يم نه د خدا نائيب په مړكه
 زه تاته وايم خكه
 بد نامه د خدايي كړه خپله تله د كړه سپكه
 د مړ كې تل ته لار دے وے اوچت ته له فلكه
 غلط د استعمال كړه كه عاقل يے ته بيشكه

دُنیا به ته جنت کړې زمونږ طمع وکړه د اکلک
د خپل هُنر د لاسه په لږزان یې بے درکه
وسلې د تباهی حائله انسانه جوړه وے
له ویرې د خپل جنسه پتاتل وی رپکې
اباسين چپه چپه اباسين چپه چپه

لاخوزه زلمه يمه

مياں سيد رسول رستا

تيرپه هير و شمار كړه اوته پريزه پخواني خبره

ما باندې خوږه لگي دا خپله د خواله خبره

ذكر د آسونو د ښكارونو د بازو نو كړه

هم د سپينو تورو، ټوپكونو جهازونو كړه

بازيم لكه يانرپه غرونو كړم سيدانه يمه

لاخوزه زلمه يمه

پريزه دا د مرگ ستره ستاينه د بد اخبره

پريزه د بيلتون او د وصال او د اشنا خبره

وخت د سپينو تورو د خړپا او د ښكاراڅ

وخت اوس د مردۍ او د مردانو د غوغاراڅ

توره د همت زما پلاس ده ابدانه يمه

لاخوزه زلمه يمه

نوښه رباب سور کړه نوښه دور دے نوښه ترنگ غکو
 نوښه جام پيدا کړه اے ساقی! او نوښه چنگ غکو
 ستا زړه شراب زړه پيال له کنډ اوس دځکونه دی
 نه ورته لغونه وائے دا اوس د پيسو نه دی
 زه خورنه لاريم زه سالم په زړه غم یمه
 لاخوزه ز لیم یمه
 تنگ ستاد کبابو د شرابو د محفل نه شوم
 دا خو سر درد دے دے زه بيزار د دے غوږ نه نشو
 نه اورنه نور دے ستاد چنگ خوشه غزل دی
 ژوند پکښه هيڅ نيشته داد مرک سترپد دی
 لاپما کنډ ژوند دے زه د ژوند بنالسته کاله یمه
 لاخوزه ز لیم یمه
 زه قسمتی نه یم په قسمت پور دے خندا راځي
 نه قسمت ته ناستی ستا په حال ماله ژر راځي

زه چينگي وجودم د باتور سره جنګول غواړم
 مرګ د عزت غواړم د دلت ژوند و خلاصو غواړم
 ورګ د شې قلم توره م کار ده توريالې يمه
 لاخوزه زلم يمه
 داز ما وطن دے: دا وطن د بنو خوانانو پلاس
 دلته توريالې بنيائسته معشوق د گرن صفت د خوار
 دلته ګڼ مير ويس او خوشحال او احمد پيدا
 دلته ګڼ محمود او عم غوري او هم شير شاپيدا
 زه هم شير پچي يم جنګيالې يم تنګيالې يمه
 لاخوزه زلم يمه

افغان يودے

محمد اکرم مشهود

دا شه غونډ شه اے پښتون چه زمونږه قرآن يودے
 الله يونبي م يودے مرکه يوده آسمان يودے
 دی جدا جدا پناخونه خوتنه د بولو يو ده
 د هامون کوټي تر سند هم واپه افغان يودے
 په نفاق او اتفاق کښ د قوم مرگ او ژوند وپټ دے
 چم راغونډ شي خه به جوړ کړي چه جدا شي نقصا يودے
 لوست واپه چه سره يوشی شخصيت هله جوړيږي
 لوست وړي څخه ديوان شي تير يوشان شه انسان يودے
 د الفت په سر زمين کښ د اخلاص بوټي پيدا کړه
 تر شمرد د ژوندون واخله د وطن کليستان يودے
 د محمد تيرت کړه شه د الفت رڼا پيدا کړه

ټول راغونډ کړه ورته وايه دخلاصه م داسټا يود
 يه يو يو او او تر پښتونه سل سل کسه را بيدا رکړه
 سرکند خان او خپل نشان کړه د وينا که زبان يود
 د غفلت سيلاب لا هو کړه اے پښتونه را بيدا رسته
 مرک بهتر دے پر غونډيزي خپل پردی پر فغان يود
 د مشتهو د زړه آرامه راشه راشه انتظار کړم
 په باس باس به درنه خاړ شم درسم پيما يود

مصيبت!

محمد اکبر خان خادم

مال او ملک عزت چه لارشی زیاته ناچارۍ خه وی؟
 قوم چه شی جاهل له دے نه زیاته بیاری خه وی؟
 نصاب چه دتعلیم د غلام قوم شی دغیر قوم پلاس
 تل به غلامان وی د دے قوم به خود داری خه وی؟
 سبق همیش یادیرزی د پجو پنخپله ژبه کښ
 یاد د پردی ژبه په دماغ کښ پائی داری خه وی؟
 څوک چه پامته داره وی بل قوم ته تر یو ستنه
 زیاته به له دینه بیکاری د قوم خواری خه وی؟
 څوک چه خون د ملک د قوم کوی په یو خطاب سره
 زیاته به قومی له دینه نور غداری خه وی؟
 څوک چه بے تیکسه د مظلوم ژباڅاری نه اوری

زیاته به له دے نه د حاکم ستمکاری خه وی به
 حائے پچائے چه ملک کن پورته کیږی او از ونه بیل
 زیاته به له دے نه آزادی کن دشواری خه وی به
 اساس چه شی پیدا په غلام قوم کن د قومی تعظیم
 زیاته به له دے په غلام قوم کن بیداری خه وی به
 شوک چه دخپل ملک د قوم خدمت په خان او مال کوی
 زیاته به له دینه د نامدار و نامداری خه وی به
 شوک چه په ژبا د دے قومی خادم راویش نشی به
 زیاته به قومی ژبا له دے منت خاری خه وی به

يوحل راشه.....!

حمز الله خان حمزه

منتظر یم ستاد بښکلی مخ دیږن ته

يوحل راشه آزادی زما مسکن ته

ستاد مینه په شرابوداښه مست یم

چه م او شلید و کړیوان رسی لمن ته

چه مېه د سرو ککونو پکښی خپجی

اور به ولې نه لکړی دی د مېه کلشن کښی

د حمزه شعر قاصد د پښتنود مې

چه پیغام د آزادی راوړی وطن ته

د خوشحال خان قير

عبداللہ جان اسير

نن بيا په کليستان کښ بلبان چغار لري
 نن بيا زموږ چچن په غاير کښ پروت بهار لري
 قربان له هغه خان شمه قربان له هغه جوان
 نعره چه قومۀ قومۀ پاس پس د دار لري
 همدا هغه مرقد د دلتۀ پروت د خوشحال خان
 صحرا شوله کلز اچما د شهيد مزار لري
 کرۀ چه کوم تخم خوشحال خان پنچلو وينو
 نن کورۀ هغه تخم فصل څنگ تيار لري
 په ژوند کښ برابر په مرگ کښ هم ترينه کم نه د
 اورنگۀ رنګارنگ له بادشاهي سترګا لري
 خان يک پواخۀ جنګ له محي بهرام ترينه ډکيل
 دشمن د سترګورپ کښ اباسين نه پار لري

سوات، سمد، آفرید و باندې پر لکه مار غشو
 هم ټولو کړو جواب یو آفرید و ګڼې پار لری
 مر شولو خو په ژوند ګڼې اور تللې ته بڼه کته شو
 ژوندون د غلامی نه کوره خوره عار لری

استیر ورته سلام کوی مدام پده دواړه لاسه
 اُس اخلی یا که نه اخلی دام خان اختیار لری

چا خوب د بیغی کښ خه دولت موندنه ده

عبدالحق خلیق

د د باغ نه د دنیا داسه انسان راغله نه د د
چپه بیا تر د په افسوس او په ارمان و تلنه د د
لیکن هغه نیکیان نه لری هیڅ په زړه ارمان
چه نفس یی د گناه په مجاست لپه نه د د
بل غنه ز لیم چه یی خدمت د وطن کرې
تکلیف د قام د پارک یی د تکلیف کپله نه د د
که ته هم آرزو مندی چپه د پاتې ارمان نشی
ژوندون نه د دنیا د جاو دان و تپلنه د د
نو پاسه ای پښتونه بته خدمت د وطن او کره
غدار د ملک د قام چپه انسان شمیرلې نه د د
نور خوب د بیغی مه کوه پاسه را بیدار شته
چا خوب د بیغی کښ خه دولت موندنه ده

د ناسته په دعا کښ د اثر نيشته تر هغه
 په ملاچه مکر بند د د عمل تر لږ نه د د
 په غاړه کښ پروت مزر د د شل کيدلو سر يو شاد
 تر خوچه په ځنگل کښ د په ښکار و تلنه د د
 مجنونه د بيلی زلفه په در نشي پلاس
 تر خوچه ور پسې د مجر و برکتله نه د د
 ستالافه دروغ ژني دی په فن د عاشقی کښ
 چه سر د په تيشه لکه فهاد و هله نه د د
 بازی چه يئ د سر نه ده په ديس د عمل اخي
 هغه کس چر د داؤد کاميابي کتې نه د د
 کوم قام ته چه خپل مال و سر خوا بډی له عز
 هغه په منار و د ترقی ختله نه د د
 کوم باغ چه نهال شو د د محنت په ځولونه و
 په سوری د آرام تر د چا مځ خو پل نه د د
 يو علم بل هنر د د چه وطن پر کپور ته کير
 بے علم و بے هنر ه چا لائق بيل نه د د

د علم ترقي کيړي هميش پخپله ژبه
 ماڅوک په پردی ژبه بهر مند ليک نه دے
 خدمت د خپل ژبے لو خدمت د ملک قام دے
 دُشن د خپل ژبے زمانے پالے نه دے
 نشان د پښتوبه پورته نشي په دُنيا کي
 ترڅو چا د پښتو ژبے معراج ي د لے نه دے

زه دخپل قامه قربان يم

اشرف مفتون

دخزان د سپيره باده اوچه ونه د بوستان يم
 مات برس بې پروا پروست يم ناخبره د کاروان يم
 د قفس له غلامۍ نه په کچه کلو پرواز کړم
 بې همت ناتوان نه يم له نفاقه سرگردان يم
 د غوا په کار پوهېدم زه افغان خو د خالديم
 چه خپل سرگرځي تلي کيڼ خبردار شه هغه جوان يم
 که ژوند يم خو غازي يم چه د مرکاندي شهيد شم
 يم مټين په شرنگ د تورې ښه مضبوط پخپل ايمان يم
 لکه عدله ښه کړج کړم په رفتار له باده تيز يم
 پاس تر عرشه د افغان حي نن له غم ځنې لوزان يم
 جگړې سوز يم جهان سوز يم اور د قام له درد ځلم
 پتنک ځان سيزي په شمع زه له خپل قامه قربان يم

کله مد کرے کله جذر کله موج وهه کمره ته
 زه به خدایه لټا کرم چه پخپله یو طوفان یم
 یم رو بنان د قطب ستورے د راهرا وړه بری کړم
 په صحرا او په ځنګل کښ خلید ونک په یوشان یم
 غیرت هم زده جرات هم زده همت هم زده محنت هم زده
 خود داری او ننگ یم هم زده خود یو او ازار مان یم
 دایمان دال به په سر کړم د تکییر توره پلاس کښ
 په هڅه به خدای ته ژارم چه له درده پریشایم
 د مفتون فسون به خدای کړم به د مجنون جنون زه غواړم
 د دیلی د عشق په زلفو چه ټول عمر بند یوان یم

جنگ د آزادۍ له هميشه زلمۍ وتلى دى

پيرنگواله كېنې چې پښتو د آزادۍ د پاره جد و جهد شروع
كړو. د انظم مغه وخت په پورتنۍ طرحه ليكل شوى د:
ياسين خان د كابل خاځار مرحوم،

"جنگ د آزادۍ له هميشه زلمۍ وتلى دى"
چاچه ملت او كړه په جهان كېنې شرميدلى دى
لږ خلق چې تينك د آزادۍ په يولړۍ كېنې شى
بام د سلطنت باندې د نمره هس ختلى دى
تير شه له خپل سره ويره لرې له خاطر كړه
خوك چه ويره نكړى د دښمن كړوت نه وتلى دى
زبه زړه اولاس دريواره يو كړه خان محكم كړينه
خوك چه متفق شوياترې غرونه بنسټيدلى دى
نشان د آزادۍ په لاس اوچت دهنه ختووى
خوك چه په غيرت په يوميدان كېنې او دريدلى دى
درد زړه كېنې پيدا كړه او په قام باندې د كړخا
خوك چه خان د كړى لكه ستورى خيلى دى

څوک چه د خپل قوم په سر لوري باندي مين وي تل
 خپل ځوانه ځانونه ي په سوراوړ باندي سيزدي
 لاس د يوبل او نيسي محکم اوسي چه پيل نشي
 اے پښتونه قامه اچه څوک يوشی تل ختلی دی
 خدايه ماته گدا ته زمونږ په دښمنانو کره
 دوی له ډيره کبره پښتنو پورے خدای دی
 ځان ته چه ځان اونه والی هله سلطانی کوی
 بے له مشقته څوک راحت ته رسیدی دی

د تيراه د لام شهيد ته

مُراد شنوار د

اے پرم دے دشته کښ دگوبښی قبر کی خښتنه!
 اے دپیش قبضه گردنی د توبی کی خښتنه!
 اے دخرپا، پر قاء زلفا د سرتیری خښتنه!
 اے دخیر د اوجو ترو د سپر کی خښتنه!
 در سق غاره غتی حوائی ولولے ښخه دی
 بر ښنا د تورو د توبو نو زلزلے ښخه دی
 دسریه بیعه د شهیده د اجندې کتلے
 د ننگ پتنه! بله بله د دیو د کتلے
 پښتنه تور د د عالم کښ فسانه کتلے
 هم د سرو دود نو د جهمی سر ته کتلے
 تا د تیراه په پښتنه مزکه خپل سر ورکړی
 جابر فیرنگ له د شال پخائے تهر ورکړی

ياد مې كړه توپې د فیرنگ چه تیرا ه اورو واخست
د كپوره وړونډېو هیرمه كوم پور واخست؛
خځي ئې تقصیر وې؛ د كوربه نيئې چه كور واخست
د ترمو وینو مخ تیرا ه خځله تېكور واخست؛
بار مې د كونه غور زول په وینو پوره تلله
په ژبا سر و په تنكو حاسنو پوره تلله
بيا د فیرنگ هم پښتون پر دېر كړولتا
هم يې پر دېر خټك مومندا وېو سقر كړولتا
خوك يې په زور خوك يې په زور وځير كړولتا
تر تالا د خپلواكي يې پسرلې كړولتا
خوته په ننگ د پښتانه كفن په سراووتې
ته د دښمنه په تعاقب كښ د خيبر اووتې
شهيدك هسكه د غبري د دغو غرونو كړله
لار د بدله د سيلو د طوفانو نو كړله
تا فيصله خان ته حيرانه د وختونو كړله
گوته په خوله د فرېشته د تقدیرونو كړله

اُس قافله د نوي کول د پهل پهل پهل پهل
ستا په قدم ستا په عمل ستا په منزل پهل پهل

او! زه اباسين يم

آيا ز داؤد زه

زما چپه چپه کښ ډير رازونه دي رمزونه دي
 زما په غور زنگونو کښ اوډه ډير داستانونه دي
 زما په گټو، شکوکښ پراته ډير عظمتونه دي
 زما په زور کښ تلي بهيدلي ډير عمرونه دي
 او! زه اباسين يم اباسين يم د وختونو پلار
 او! زه اباسين يم اباسين يم د سيندونو پلار
 زما په ارته غير کښ لوبيدلي ډير وختونه دي
 زما سينه د پاسه اوډه شوي ډير دورونه دي
 زما د پاسه تلي او راغلي ډير قومونه دي
 ماته تور زنا نو غورځولي خپل ډالونه دي
 او! زه اباسين يم اباسين يم د وختونو پلار
 او! زه اباسين يم اباسين يم د سيندونو پلار

برو شاعرانو د ازماوېه ستاسيلى دى
 زما وټ اپريوت ته مړنى ډير سيدلى دى
 زما په غفلو كېن ډير فكونه اغتلى دى
 خوزه نن په جار و ايم چه دا واره تيروتلى دى
 زه د سره نسيم دا د خلقو د عمر و سنو لاس
 او اړه اباسين يم اباسين يم د سيند ونو پلاس
 شاخكي خاخكي جمع شول لختي شول بيا خورونه شول
 دغه واره يو شول چه يوځاى شول نو سيندونه شول
 پها كېن چه قنا شول لازواله قوتونه شول
 دا د وحدت زور دى چه تابع يم سم غرونه شول
 و ايم خچه و ايم اس به و ايم په جار جاس
 او اړه اباسين يم اباسين يم د سيند ونو پلاس

د مجاهد چغه

یونس خلیل

رنگینې م د خوانې د وینې رنځ
 ترانه م د ژوندون د تورې شرڅ
 خپل همت په راته غاړه د سکون شی
 که دریاب د زمانې د پې غور زڼځ
 د تو د وینې سرخې م به جواب وی .
 که راپورته راته سوال کړی څو کد ښځ
 یو ذره یم مگر شات د بندګی م
 وسعتونه د عالم دی ورته تنځ
 عظمتونه د ژوندون دی راته داسې
 لکه نانا د محبوبې وی شوخ وشنځ

غازی فخر افغان!

عبدالودود رفیق

تېر کښې د یکهسان دے په نوم چه خوک الساده
یورنگ دے ستاسلوک دسکه هندو او مسلمان
غازی فخر افغانه!

دا ستاد وینورنگ دے سرحد چه پر کلونک دے
وطن دکر وگلشن پخپلو وینوله بیدیا نه
غازی فخر افغانه!

آباد به گلستان شی پرورک به ستارمان شی
آخربه یورپ ستا په همت جوړشی له ایشیا نه
غازی فخر افغانه!

زابه که ماشومان دی که جونه که خوانان دی
روان در پیسه سم دی نه ویریز عله بلانه
غازی فخر افغانه!

د اناسټه ستاپه سوري رقيق چه دُنيا كوري
ورپزي هر ساعت پټار حمت له دے آسمانه
غازي فخر افغانه!

مُستَقِيل

لطيف و قسبي

اميد م د ا د م خُلا ند ن م ر ي ه ي و و ا ر م م س ك ش ي د د خ ل ا ن د
 د ا ل و ك ت و ر م ت ي ر م چ م ب ن ك ا ر ي ي و خ ل ب ه ل ر ش ي د د ف ض ا ن د
 د ا ز ا ب ر ك ا ر م ب ي پ ا ن و و ت ش ي ب ي ا ب ه ت ا ن د م ي و ب د ا و ك ر ي
 خ و و ا ر م د ا س ع خ ز ا ن ا و ل ه م ل ي د م ا د م پ ه د م و د ا ن د
 د ا س پ ي ن د م س پ ي ن د پ و ن ي پ و ن ي ب ن ا ل و چ و ك ل ك ه ت ه ب ا غ ت ه ل ا ر م
 د ا غ ا ر م غ ا ر م ب ه و ا ر ه ك ل ش ي ز م ا ن د د ل س د ه ر ا ر و ا ن د
 د ي س ت ر ك م س ت ر ك م غ ج ن م خ و ن د ر چ ا پ ه ط م ح چ ه ل ا ر ك و ر ي
 و ه ا ن ت ط ا ر ك ب ن ز م ا د ا ي ا د ه ي و و ا ر م د ا س ر چ ا ز م ا ن د
 چ م چ م ش و م ا و ب ه د د ر ي ا چ ه خ و م ر ه خ و م ر ا ن ر د ش و غ ا ر ه
 ن ه و خ ط ر ن ا ك د و م ر ه ط و ف ا ن چ ه خ و م ر ه ر ي ز م د م د د ك ب ل ا ن د
 ع ن م م ن م د ا ك ه خ و ك ا و و ا ل ي ز م ا ن د ل ا ر ه ا ح ي ف ج پ ه و ر ا ن د
 ز ه ه م ر ض ا ي م پ ه د ل م ب ر ت ك ا ر ن ك ل ه ت ي ش ي ك ه ل ر ل م ا ن د

زما د غېرت که څوک قايل غرض ليدل وي نو دولتته راشه
 غرانکه خيبر سبق سبق دے لري من زما فسانه
 پتيرې ستوري پناه غواړي د نمر د شغلوله آب و تابه
 بدل بدل د نظام کورم څه بل څه بل څه کوی زمانه
 ده توره تيار پراو د پيړۍ او بن د کم د کم د شريخانو
 په داسې حال بن ژر پکار ده که څوک شي پاتې له کارونه
 مسکه مسکه د لطيف وهي نه او کسه بيلې څه شي د ليد
 شوايسته بيسته او بنان تس تس عمار خلاص شو د کارونه

غیرت او عبرت

ولی محمد طوفان

یہ غیرتی پښتونه چه ننګ ونام اوکتو
 خه له د بل پسے راشه خپل قام اوکتو
 د اټک ور لرم دے اجنبی راغلی په کور
 ستا په زړه خونہ کن راشو خی په زور
 دشمن د پلار نیکونو اُس د جور شو د زور
 د بغاوت په مثال بیا به په ست دوی سور
 ځنګه خاموش او د کپے هیڅ خبر نه دے له جور
 اے د پښ سناکته! قبول دے ځان لږ اور

سړ په تلی را اوخه د وطن لام اوکتو
 خه له د بل پسے راشه خپل قام اوکتو
 په وینو سر و ټپه خپل حکومت ورکو دے
 دے په ذلت مینه بل له عزت ورکو دے

لاس کښ د غیرو غمان پر پوره ملت ورکوئ
 د هلاهل په بدل جام د شربت ورکوئ
 د آزادی شریف د خدای نعمت ورکوئ
 او غلامی قبلوئ تاج د عظمت ورکوئ
 د گواندیا نو پشان خاندله نظام اوکتو

خه له دبل پسے راشه خپل قام اوکتو

الوتل نه کوی باز تور و زاغانو سره
 ستا کذاره کرانه ده د ظالمانو سره
 خائے د غریب کله وی سر نو ابانو سره
 بیا د چرچل د زړو کاسه پسېانو سره
 ژواک به د قتل وی خراب د نهنگانو سره
 اے د افغان پچیه شه افغانو سره

پخپله کرمو وینو یا په صمصام اوکتو
 خه له دبل پسے راشه خپل قام اوکتو

خلق د وطن د پاره خو که د دار بشکلوئ
 د شهادت په طمع غازی مزار بشکلوئ

گل هغه کس بیا موی چه هغه څارېشکوی
 دلنشین عاشقان برق و شرارېشکوی
 تل دراحت په تلاش سرې آزارېشکوی
 دودانې په غرض مرکز مسبارېشکوی
 یابه ایږمې خاورمې شویابه آرام اوکتو
 خه له دېل پسې خې راشه خپل قام اوکتو
 اے د خالده بچیه دغه وطن د مېرمنو
 د ابدالی وارثه د اشرین چمن د زمونږ
 په د شیر شاه زمریه وېلې شه مسکن د زمونږ
 داد غیرت د مقام وخت د کشتی د زمونږ
 ښکله صوبه د زمونږ حکیم او تن د مېرمنو
 فخر افغان د زمونږ هناری تورن د زمونږ
 راځه چه خو ورسې بلند مقام اوکتو
 خه له دېل پسې خې راشه خپل قام اوکتو

پښتون

اکت ۱۹۴۴

پښتونه!

مولانا شاکر الله د نوښهر

په دُنيا کښ هغه کس خټه نه دے
 چه د ملک د پارځيے سربايلے نه دے
 هغه قوم نشي قومونو کښ شميرے،
 چه په تار د اتفاق کنډه نه دے،
 نن چه ته پښتونه روستوپايے کيږے
 تا تاريخ جوړ د افغان کټل نه دے
 راشه او کوره د قيس عبد الله شهيد حال
 چه خطاب يے د بطلان کټل نه دے،
 غورستان نه د خالد په جواب راغ
 داسے بل پښتون لامليدل نه دے
 چه خالد اسراييلي سپه سالار و ي
 واپس هغه فوځ ميدان نه تلے نه دے

چه عادت يې غلامی صبا بيگانه وي
هغه قوم لاچاپه قوم بللې نه دے
په آواز د محمد جهان بيدار شو
چه هغه يودم آرام غوښتلې نه دے
ابراهيم باندے گلزار اور د نمرود شو
چه يو آه يې له دهان ويستلې نه دے
شاگرداي تر هغه په آزاد نشي!
چه قرآن خپل پيشوا منلې نه دے

"پښتون"
جنوري ۱۹۳۹

پښتو!

ارباب عبدالحی خان

رب د پاره د دے خوبه شه بیداس
چار چاپیره درنه تو شولو اغیاس
خوبه پروت یی په پنجره د غلامی کن
قفس مات کړه تره بهر شه په تلواس
یا کوشش او کړه پښتونه خان آزاد کړه
پایه سرو وینو وطن د کړه گلزاس
که دا غواړی چه قامونو کن حشاشم
د پهبانسی رسی کنه د غایه هاس
که د ملک آبادید و ته د ذره کیږی
خان آزاد کړه شه د سیالوپه قطاس
که سبق د اتفاق غواړی افغانه!
آزادی به درته هله شی اظها
آزادی ده منتظره پښتنو ته!
په آواش د انقلاب که شی بیداس

د پڅو ترانه

عبدالرحيم مند

يمه د شاهين پڅي، يمه د شاهين پڅي
د روښند ما قدم زما قدم د ګل جهان د
عزم او چټک د پير او چټک د آسمان د
دارنګه عادت زما په وينه کېن پخوانه د
يمه د شاهين پڅي، يمه د شاهين پڅي

بڼګلي بهارونه م درنو درنو زرو کېن
هغه آهني قوت زما د بنو زغرو کېن
شته د د زوال فقر زما په پنجو پنجو رو کېن
يمه د شاهين پڅي، يمه د شاهين پڅي

سترگو کېن نظر هغه نظر هغه نظر لرم
واړه د بڼمان له د نظره پر خطر لرم
دا س يوحنيګه هغه چيګه لکه حيدر لرم
يمه د شاهين پڅي، يمه د شاهين پڅي

مانه اړه و د تورے شرنګ اول وئیلے ده
مورم راته مينه د وطن داسے ستايلے ده
عن تر اوسه پورم په زړه کښ لا پييلے ده
يما د شاهين نچے ، يما د شاهين نچے

ننکيا لے پښتون

صاحبزاده محمد آليا مېمن

خوچه رنگ د زړه په وینو هر خاړه دے
 داچه تر یې بهاد بولے بهار نه دے
 جام دے که د سر پورته په هوا کړ
 سرچه پورته په داوشی سر وړاند دے
 په گرداب کې نه نهنگه هم کنار شه
 سلامت د اباسين په کنار نه دے
 د پستی تر ژوند مرگ هم امان غواړی
 ننکيا لے پښتون دے ژوند ته تیار نه دے
 په غوغا د دار و گیر کله تر هیږی
 معلومېږی شیر او ده دے بیدار نه دے
 د پښتو کاڼی او بوکښ نه ورستیږی
 دا مثال یم په معنی او بیکار نه دے

هسه نه چه دے قِلَت د سرفرو شو
 ولے کرم لا د حُسن بازار نه دے
 صوفانی موجد نه پت م په زړه کښ دی
 یم قرار قرار لیدے شم، قرار نه دے
 پیش خیمه د محترخیز و سرو لمبو ده
 دا غبار غبار چه ښکاری غبار نه دے
 زولنے یې پایوسی کوی الیاسه!
 سروری د نامردانو شعار نه دے

بیداریزه!

خوږ شید آبږیدے

تور ما بنام په اختتام دے بیداریزه

دمشرق افق مکلفام دے بیداریزه

لا تراوسه د غفلت په سین کښ غرق کړی

غریخته دے په بام دے بیداریزه

اس د شپه هغه طاقت هم بس زایل شو

د سحر منزل یو کام دے بیداریزه

نن په سترگو د غریب کښ سگر شغل دی

د ظلمت سیلاب ناکام دے بیداریزه

د شاهانو کشتی د وبه د وبه کیږی

بیدار شو بیا غلام دے بیداریزه

د انسان دار تقاو منزل نژدے دے

د اسفر هم بس تمام دے بیداریزه

چه مخلوق به ډله ډله بیداریزه

بس هم دا هغه مقام دے بیداریزه

داد مزدور وینے دی

عبدالملک قنډا

چه پرے مزے کوی اغیار داد مزدور وینے دی
 چه ظالمان شو پرے تاجدار داد مزدور وینے دی
 داد آسمان لمنے سرے چه وی سحر مازیگر
 نه دے شفق که یی هُنیار داد مزدور وینے دی
 بغیر قیمتہ د یو خیز وینے تو لے نشی
 داچه ویریا دروغي هر وار داد مزدور وینے دی
 دا میخانه کنن چه خار د سرو شرابو وینے
 ترینه چاپیره وی سرشار داد مزدور وینے دی
 د وطن بوتی زرغونیزی د مزدور په وینو
 رنگه ترے اخلی سیب آمار داد مزدور وینے دی
 داچه خواجہ کنن کسل قسم نغمه تونه همیش
 عیش پرے کوی سرمایه دار داد مزدور وینے دی

خرمن هېډوکی دی زموږ پان سپاری نه ده دا
 چه شونډه سرکړی پرې غلدار دا د مزدور وینې دی
 د زهر و جام درته پمالاس کښ دے نیولے غلیم
 چه نوش یې نکرې په تلوار دا د مزدور وینې دی
 عبدالملک! خوله یې پرا منزه غلط پرې نشه
 پیاله چه درکړله غلدار دا د مزدور وینې دی

اباسين

نادر خان بڼي

نوم د اباسين د دے حُکله لوی یې په سیندو نو کښ
ستا د عمر نشي انداز په تاريخو نو کښ !
ته د دے دینا سر په عمر برابر لکے
ته د مورخو په نظر کښ معتبر لکے
خومره ته د بڼو د قومونو ستا لمنه کښ
او بناته فنا شو خوک لکيا دی په خاتنه کښ
ته چه خنکله وځغده سے یې او یې به دغه سے
ته په غور زنگونو تلے یې او خے به دغه سے
ستا د گودرونو یو رومان د هیریدونه دے
ستا د ته د بڼو یو زمان د هیریدونه دے
موبزه په خبیراخله ستا او به شیر یې دی
تاسره شریک په دے وجه زمونږ وینے دی

مزرکے د وطن زمونږه تاسره خپرازے دی
صف کښ د دُنیا حُکله غري زمونږ درازے دی
ستا په کاښو شکو کښ د زرو اښارونه دی
تا را خواره کړي لکه جال راته نهرونه دی
تا مجاهدينو د اسلام ته هرکله او وے
تا د مسلمان نوي نظام ته هرکله او وے
ستا ښو چپو کښ م نارے پورے وهلي دی
حُکله عظمتونه ما بزغي در له ستايي دی

طالب علمي ته

هضد کريم

اے د قوم دماغ يې ته
 اے د مک چراغ يې ته
 اے د لاله داغ يې ته
 يک تنهاروغ باغ يې ته
 ته د وطن ننگ نام ته د منزل نجس گام

روح د قوم زينت د قوم
 علم او دولت د قوم
 نوم نشان عزت د قوم
 علم هم راحت د قوم
 فکر نه د قوم مدام   ټوله دنيات ته رام

گل وی د کلشن نڅښه
خاوره د وطن نڅښه
مشک وی د حق نڅښه
عطر د چمن نڅښه

ته یې د وطن پیغام نیک او بد دی ستا په نام

خان نه بې خبر یې ته

شار و باند کس یې ته

سز کو کس نظر یې ته

زړه وروښه دلبر یې ته

شاته کړه شراب و جام هر طرف د زلفو دام

هر علم و هنر کړه خپل

خپل ضمیر خپل کړه خپل

سمه همه غر کړه خپل

دا سپوږمۍ او لمر کړه خپل

ته شه د حیرت مقام فضل کریم کړی سلام

قومي ترانه

سیده بشری بیګم

وینې چه تو ډېر کرم په وطن د تن زینت دے زما
د قوم د پاره قربانی د سرفطرت دے زما
ښکې پیل د شهادت به زموږ زهیر د نشتی
هغه قصه د بھادری به چر د هیر د نشتی
د خاورو لاند د به زموږ کارنامے زیر د نشتی
د مصیبت دا ورځ شپه به نور د ږیر د نشتی
مقابلته د تکلیف وسله همت دے زما
د قوم د پاره قربانی د سرفطرت دے زما
ماته تاریخ په خنډو وینو لمبیدل یاده وی
په کربلا کې د حسین قربانیدل یاده وی
یوه کړی د ژوند آزاده تیریدل یاده وی
په هر وطن کې خود اختیاره اوسیدل یاده وی

کوم اعلان د غلامی د بېل نفرت دے زما
 د قوم د پاره قربانی د سرفطرت دے زما
 زه چه محمود شوم د وطن مینه ایان لرمه
 د آزادی د باغ بلبل یم سوزگدا سر لرمه
 لکه رباب په رشکارتک نغمو آوازا لرمه
 زه په زړه کی کښ د د لبرسره پټ راښ لرمه
 لکه اکبرسره د هر قوم اخوت دے زما
 د قوم د پاره قربانی د سرفطرت دے زما
 د حاکم په وینو آبادی ده، وطن راج وینمه
 پس د مظلوم له قربانی ظالم تاراج وینمه
 په خو قدیمه کښ د قوم مخکښ معراج وینمه
 د باز په پښو کښ په هوادښمن د راج وینمه
 د غلامی په ژوند کښ وینم کوم عزت دے زما
 د قوم د پاره قربانی د سرفطرت دے زما
 سینم چاک فریاد د زړه وایه پړنځی کوینه
 د غلامی په چرو مو پړنه ترازے کوینه
 د صبر جنگ به گذارونه د نیرته کوینه

پس د محنت به شيدايان ملكي مزه كويښه
 د حوان مردی ميدان كښ هر زحمت راحت دے زما
 د قوم د پاره قرباني د سر فطرت دے زما
 بے خوف خطر به قرباني د سر په جار كؤ مه
 له مرگ نه پسته به زه وصل د د لار كؤ مه
 لكه خوشحال د حقيقي ژوندون معيار كؤ مه
 آب حیات دے قومی عشق دا اقرار كؤ مه
 والی س. ب. چ. سوال له خدا كې ملك خدا كړي
 د قوم د پاره قرباني د سر فطرت دے زما

”پښتون“

ستمبر ۱۹۵۰ء

قوی ترقی

الفجان خټکه

پښتونه پورته شه قامونو کښ خپل قام پورته کړه
 بیا په دُنیا کښ د پریوتی پښتون نام پورته کړه
 گوره قامونه ټول په بام د ترقی اوختل
 ته څه ته کورې، ترقی په لورې کام پورته کړه
 پریوتی قام له ترقی بویه د برقی په رفتار
 د هر سحر په مقابل کښ خپل ماسنام پورته کړه
 بیا په دُنیا کښ د قامونو انجمن جوړ سیري
 دے انجمن کښ د کمنام پښتون نام پورته کړه
 د یوڅو کسو ترقی ته ترقی مکه چینه!
 که ترقی غواړے د قام نوخاص و عام پورته کړه
 بے د نظام نه ترقی د قام ممکنه نه ده
 قام منظم کړه او معیار د خپل نظام پورته کړه

فخر افغان نه م پيغام د آزادي راوړه
 په دواړو لاسو دا پيغام په احترام پورته کړه
 د جهالت الزام پتا باندې پچائے لکيزي
 د خپل تعيلم انتظام او کړه دا الزام پورته کړه
 د خپله ژبه ترقی د هم چا هيره نشي
 د انگرېزي پشان معيار د خپل کلام پورته کړه
 نرکه دماغ دے ستاد قام بنحیې زړه اوکښه
 که ترقی دوی مقصد د دے مقام پورته کړه
 نه دخالد بابا اولاد يې شجاعت او بنایه
 د مظلومانو په امل د کښ خپل صمصام پورته کړه
 په بنياد موچه احسان دين د اسلام کړيدے
 په بنه عمل سره ته هم دين د اسلام پورته کړه
 د آتفا بيا نصيحت بيا واوره عمل پراو کړه
 پښتونه پورته شه قامونو کښ خپل قام پورته کړه

ننکيا لي زلمی

خوركه مايعلم كا كا خيله

په وطن كېن شوراو شر دے د زلمو
 تيار شوے لوی لېنكر دے د زلمو
 داسے جنگ د آزادي ته خوشحاليږي
 ته به وائے چه اختر دے د زلمو
 اتفاق، همت او صبريے وسله ده
 او اوكا نر الله اكبر دے د زلمو
 د جنگ فتح به آخر د دوی په نوم وی
 سامان واړه برابر دے د زلمو
 په همت بانده زلمی په تدبیر پوخ دے
 یو بوډا مخكېن افسر دے د زلمو!

اتفاق

خوږخاډمه صاحبه

خدايا کله به په ملک باندې بهارشی
 چه پکې د ابلبلان گډ په چغارشی
 دا د جهل شپه به کله شی پرې تیره
 چه بنسکاره پرې د تهذيب ښکېلې سهارشی
 که یوحنا د قرباني پاران پرې اوښو
 زرتاره به پرې د ملک مړاوه کلزارشی
 که یوحنا د اتفاق باد پرې راواووت
 غمازان به د خزان پايه گډارشی
 که پښتون په اتفاق جنگ ته تیارشو
 دا غیارونه به زردا ملک او رکارشی
 که پښتون لکه د غر پرې را بنسکاره شو
 غمازان به لکه سوری په دفتارشی

که نفاق له قومه او حې اتفاق شی
آزادی به یې په پښو کې را لږ اړشی
آزادی به شی له خوبه را بیداره
که پښتون د غفلت خوب نه را بیدارشی

”پښتون“

اکتوبر ۱۹۳۱ء

خُشک!

خوړنکینه صاحبه

پخپل لاس باندې خرڅه اېټرن اوکړه
 بائیکاټ خوړه؛ د نوي فېشن اوکړه
 د وطن جولابه کيدې باندې اوږدې
 د خامتانه خپله پاکه لمن اوکړه
 ترقي پخپلو متو باندې کېږي
 نو لعنت په رخت اسباب د دښمن اوکړه
 شاه زلمی به تو یوی پرې خپل وینې
 ته خرڅه باندې خدمت د وطن اوکړه
 د خامتاد اغوستو په بدله کېږي
 خوړه سيل د آزادۍ د گلشن اوکړه
 ستا په یو گذار به خښته خښته پریوزي
 د خرڅه د توپه ډر په لمر اوکړه

په صبا صبا کښ عمر پتا تیر شو
که خدمت د قام کو په پاسه من اوکړه
تورم خاورم د لحد به پرې گلزار شي
نکینه له د خا متانه کفن اوکړه

تنکيالی ته

نظر محمد غمگين

اے ځيږد لور و غرونو تنکيالی پچيه!
 اے د نیکه ناموس گټو تنکيالی پچيه!
 پښتون دے اوکے په میدان کن د علاج تور
 دے په لټون پسے لا لاند د ایلخ تور
 ستا خو عادت د کد فرعون لور مانی نړول
 په ظلم جوړیے فڼک بوسه آبادی نړول
 پرک پمیدان د خپل نیکه د تورے بیا اوښايه
 بیا مسک نشان په ټول عالم د پښتونخوا اوښايه
 ستا په ژوندون کن زرت زړه شو دینا بدله
 ورک م ژوندون شو ورکه شو دینا بدله
 تابه غټ خټی خود غرضه واکداران ورکول
 تابه مغروره فرعونان او د پنهان ورکول

پښتون د غير د غلامۍ نه مبرا کړه کنه
ته د پښتون د آزادۍ څه ابتدا کړه کنه
په هر قدم کې هر څه سخته ته مسکه ورځه؛
د پښتونکۍ زړه زړوگه لوگه ورځه

د وطن سپاهي

محمد عمر سیماب شنوار

اے محبوبه جنگ له حمه مه ژاړه پماپه
 دا هغه ژړاد هچدا حې قل په خندا ماپه
 حمه چه پخپله توکړ کړم وطن آزاد زه!
 خان کړمه شهيد، وطن په وینوکړم آزاد زه
 مه، توریالې په کور کېن نه کړمه فریاد زه
 پنج م که وطن شی خفه نه یم زه پتا پسه
 اے محبوبه جنگ له حمه مه ژاړه پماپه
 مه کوره په نانر ماته اے یاره چه ایسا نشم
 بیا په دام قزاقو کېن دستاره کړفتا، نشم
 ستا بوسه زه واخلمه او جنگ ته په تلوا، نشم
 زړه م چرته دا ونه بری دے ستا د نازا دلپه
 اے محبوبه جنگ له حمه مه ژاړه پماپه

یاد م هغه وخت دے چد به و مه بیقرار زه
 گډ په ژړاؤم هم په کور او هم په لار نه
 ستا د پاره نه و مه په سربانده یسار زه
 اوسیم د وطن که لیوې و م زه پتا پیس
 اے محبوبه جنک له مخه مه ژاړه پیا پیس
 شمه که زه مړنوته ما پیس ژړا مکره
 زه یم توریا لے د تختیدوم ته سودا مکره
 شوم که وطن غلام نوته ژوند د دنیا مکره
 اورم چه راحی به استناتل په با وفا پیس
 اے محبوبه جنک له مخه مه ژاړه پیا پیس

سوال کوه اے یاره چه قربان شم په وطن بانده
 داغ د وینز توت دے چه راشی په لمن بانده

.....

خیر که د وطن وی نو ورځم زه په بلا پیس
 اے محبوبه جنک له مخه مه ژاړه پیا پیس
 اورم هر طرف د انقلاب دی دا زو کوڼه اوس
 دام دی همز ولی چه کری ماته آوازونه اوس

حبه اے محبوبه اځم ستانه رخصتونه اُس
 تله دے ورځنه زه سيمابا خوشنوايسے
 اے محبوبه جنگ له حمه ژاړه پمايسے

غزل

حزله فغزى

تاپه گرابوان مچا لاسونه کينو
 ما پرهر ونو کين کلو نه کينو
 د غم په شپه خم په خوار واوډه شوم
 سر ته م واره ستا غمونه کينو
 دم تر لونو زړونه او در زیده
 تاپه په لاره قدمونه کينو
 ماچ په کلو نو ته جولى او نيوه
 تاپه سينه راله داغو نه کينو
 ساتي که خوښه دوى نوبه نه خنيم
 ملاه مخکې قراکونه کينو
 ښه شوزماد بدناني داغونه
 ښکلو په زړه تر څه خالونه کينو
 اوس قافلې د بې خطرۍ درو مى
 مونږه په لارو مشالونه کينو

پښتون ته

حکله اېړيکه

خوږه پښتونه ته شاهين يې ولے خان هيره وے
مرگ ترينه بنه دے چه سبق دگر کسی زده کوے
ته رهناوے د هر قوم اُس د بل پل لتوے
ولے پښتونه نن پخوان پورے اغيار خنده وے؟
نن د رپړي ولے شمع د خورې پښتونه؟
به خه د پرېښود زور عمل د بت شکنی پښتونه؟
توره د زنګ شوه هغه سپينه ابدالی پښتونه؟
چه غورزيه به د باطل ترينه جبي پښتونه؟
نن د پښتونه ولے متو کښ طاقت نشته دے
د نوم پښتون يې حکه نن درکښ جرات نشته دے
ستا په کوکل کښ وے نور د صداقت نشته دے
خان دگر وهير زړه کښ د خيال د تير حثمت نشته دے

ستا د فرس تيزو تند کام ته د اجهان هيڅ نه دے
ستا ارادو ته اوچت والے د آسمان هيڅ نه دے
ستا هر ماشوم ته درستم پشانې خون هيڅ نه دے
ستا تند نظرونه بريښنا، برق د آسمان هيڅ نه دے
د شجاعت آواز د خور بيا په جهان کړه يو ځل
خپله! خلقونه ورياد بيا خوشحال کړه يو ځل

داسپیرہ وطن زمانے

فضل حق شیدا

په ۱۹۳۰ ز کي يوه طرحه "داسپيره وطن دچا دکې"
 دسرلاندې ايځي شوه وه. شيدا صاحب د
 هغې په جواب کي دا نظم ليکله ډ:

—(★★★)—

دا غلام او خس خزې داسپيره وطن زمانه
 داچه تندردې وهله دا ايرې وطن زمانه
 اوچې خاڼکې بې کلو نو پايې زيرې په بناخو نو
 چه برباد کړو خزانو نور و نو دا گلشن زمانه
 دخران پرې تل ډيرې وي دصو صرمدام پير وي
 اوچې خاڼکې يې سپيره دي دغه ايج چمن زمانه
 نه خشاک پکښ يو تل وي هره ونه يې شنډ تل وي
 داچه اوړ پکښ تل بل وي داتول سوېن زمانه

داپه ست چه حلاليزی داچه دارته تياريزی
 داچه هسه عذابيزی داپه واکه تر زما دے
 په لالايے ايخه رنگ دے دغچي زړه ترينه تنگ
 داچه ټول په وينورنگ داتک سور کفن زما
 چه ليند اخلي په لاس دغشي اولي چپ وراس
 چه کړي ظلم بے وسواسه داسنگدل دښمن زما
 څوک يے نيسي په انبور څوک يے سيزی په تنور
 وينه خاشا له ناسور دا زخمی بدن زما دے
 چه کلي پرے تل وريزي اول سيلاب پرے تل بهيزی
 کاه په تند لچه سوزيزی دا ويچار مسکن زما دے
 دا سور بوئی چه ترينه ځينه څوک تر څه نه ورځينه
 دا مکړه بوی چه کوينه دا وجود پمن زما دے
 کماری نه تربت د بنگال نه تر پر بټ !!
 چه پر غير کړي حکومت دغه ټول وطن زما دے
 بلبل لچه چغوينه کوکو شته ژر وينه
 داچه زړه قطرے کوينه داشيد اسخن زما دے

وطن

عبدالغفران بيگس

اول د شمع د الفت په پټنگالو سلام
 بيا د وطن د باغيچو په بډلانو سلام
 او بيا زما په نزد ولرو محبانو سلام
 د وطن جنگ د داسې وېش درنه رخصت نه
 د سرب په داوچه جوړه وټک د قسمت يمه نه
 کشش د گلو د چمن زما من نيولې
 د مينه غېر راته خوره مو د وطن نيولې
 خوره جولي راته وېر موده د چمن نيولې

خو راسي غوږ وکېن جلي د مظلومانو زما

نا تار کړو کپه تازه باغ باندې راغونو زما

زه يم پښتون د وطن مزكه زما موده روڼو
 د غير د لاسه دغه موړم كړو كورده روڼو
 زما غيرت له دا خبره د پيغورده روڼو
 دا احساسات د جدايي دا اندېښنه د صبا
 واره په لار كې د عمل دى كړنكونه زما
 زين د توكل يم اوس ايسو د دې په اس كېل
 د تبع په زور به دغه سوال زه د قسمة كړاى
 دا ندېښنو اوس كيوتې نشم روڼو په ول
 ورله وړخم روڼو رخصت كړو ايتريمه زه
 خاړى يم بولى د مظلوم نه ايسارېز مه زه
 او كوره هغه دې افق په وينو تر وينه
 چه و زما د غير په لاس هغه خنجر وينه
 زه لا ژوند كېم چه په سترگو د منظر وينه
 پريز ده غلو د ماضى ياده غم د نښه كېكار
 كفن په ستر خنجر په لاس حرام كه شمه ايسار
 د وخت په ژبه دا آواز د كاشه ننگ او كټه
 باطل د حق ستر كړى جنك راشه د اجنك او كټه

ته د ايمان په تيغ د دوی توپ او تفنگ او کتبه
دغه آدرسه ته د خپل ذوق لکه خیل اوښايه
د ساهرين ته د جلال د خپل جلیل اوښايه

”عدل“ نومبر ۱۹۴۸ء

دخيبر سره خبرے

اجل ختک

ستا په سر باندي خيبره!
يو جو نگره زما کور دے!
نه زما په ليمه کښ دے
زه دا ستا په اوږو سووے

ستا لحظه لحظه تيريزي	د قدرت په تماشو کښ
توله ورځ د غره په سيمرو	شپه د ستورو پلوشو کښ
ستا سکپه ما مېنم رنگين شي	د شفق په لاله زار
سپين سحر د د بادونو	په وېرموشي نو بھار
په لمنو کښ د مخني	د قدرت د رنگينو دى
په جولي کښ د تاجونه	ريز مريز د زما نو دى
د شينکي پر ده کښ پته	د سرو وينو آئينه دے
په دے چپه چپيايي کښ	د ژوندو نو افسانه دے

که م ژوند یوه لحظه وے
خوچه پښوکن د نسکور وے
ستا په سر باند څیږه
یو جونگره زما کور وے

د آسمان د ستره لارے	ده د ستاد پاسه لاره
بوږی اړوی تالونه	ستاد فخر له دستاره
تل د ستورو د دنیانه	نور په تاباند وریزی
د سپوږمۍ پاکه شغلې	په لمنه کن راتویزی
ته د شورته د ورځو	هس خان سره مستیزه
هله پرکشی په آسمان کن	دلته ته وراوخلیږی
سپرنی د ککړ کتاغیزه	د قدرت د نندارونه
ژم سپین پتا اباد کړی	د جنت د منارونه

اے پماله هر چا خوږه
له قاهره پیلار و مورک
ستا په سر باند څیږه
یو جونگره زما کور وے
تش د کانو غر خونیه د غیوت د شجاعت یه

د ننگ منځ قدرت دهله د پښتون په قوميت يې
 ستاد سوري لاند اوسي پستانه لوى لوى خيلونه
 ننگ د نرښكو كاله دى د دوى كسب د خنډونه
 هغه تورى تر يالى دى چه قضانه غاړه ووحى
 په ژوندونى به شانې كړي چه ميدان ته يوځل ووحى
 دغه شين زمرى خاموش په سينه دى لوبه والى
 خدايگونه د دوى نينډينډ دوى د ستادى نازه والى

چه جوړ كړى دوى په مينه
 نن د ستا تنگ وټكوردى
 ستا په سر باندي خيبره
 يو جو نكړه زما كور و دى

كه كشمير كې راټوكېږي به ميوې نازك كلونه
 دلته تاكې پيدا كېږي د غيرت نه ډك مرونه
 دلته حسن و نراكت دى دلته ننگ و چراغونه
 كه هغه جنت لبنان دى ستانه خاړه شه جنتونه
 د پښتون گناموس نځي په تندي كې ستا خاړې
 تينك په زور و زرختونه له هيښته اولرزي

ستا په گرد خړه فضائين د بد بے دى د لښکرو
 ښک دى د جمدرو علامه دى د خنجر و
 په معنی کښ جام جام
 زما زړه کښ درته زړه و
 ستا په ترو کښ خيبره
 يو جو نکره زما کور و

کله هلته ستا په سرناست کله دلته د په پښو کښ
 کله ستا په غم کښ چوپړ کله د وېر خپلو خو لوب کښ
 د اسپر دى د راته يو يو د غېږيل ځيگه زخمو ته
 په په پير د جمدو خوړلى په سيند دى گذارونه
 چرتا ښځه بله تا کښ ما په رورو را او ښکړ
 چرتا غښي د لک شوى په سينه مارا ايستل
 هلته ژوبل په نيزه يي دلته شل در کښ ترومېښ
 خپل رگونه م تسمه کړي ستا زخونه م کښه م

ستا د خوږ ځيگه د لاسه
 بل زما په ځيگه اور و
 ستا په ترو کښ خيبره

یو جو نگره زما کور وے

ستا په سترگوم کتلے د غدار دے دے میدان ته
 د ماضی په آئینه کښ د حملو هریو طوفان ته
 د ددے له هغه ټکۍ د میدان تر هغه سره
 سپین پکونه لوگستونی د یوسره تریل سره
 کوفه تورته اندر دیرزی بړه غشو را وریدی
 شور دے چغه دی نغری میلاب حی وړ مخکښ کیری
 د ددے مرو له کبله د میدان اوږی په بله
 مزکه خپه وینوسره شوه چه فضایه اولر له
 اوږید دے درند تودے
 چه ستاخته په هر لور وے
 ستا په سربان دے خیبره
 یو جو نگره زما کور وے

په تندي کښ د حلیری د ماضی هغه نقشونه
 چه آریا و شیر ولو ستا په خوا کښ کنه کونه
 ستا په ریک کښ دادی دای د یونان د سور و پلونه
 گوره دا پراته هد وکی د محمود د فوج هدونه

اُف، اُف، ای دی په دتړه   د تعلق د وینو داسه
 راشه د ا دی د خلیانو   نځینه پاته دی په لارے
 د ا پراته په تا کر دونه   د مغلو د سورو دی !
 ابدلیانو دی پرې ایښی   خپل نومونه په ورو دی !

ته مه تاریخ تاریخ یی
 خوزماله وکتی زور وے
 ستا په ترو کښ خیره
 یو جو نکره زما کور وے

چپه مینه د وطن مرشی سردار د

ملالی

چه خير غواړی د مټ هغه له دار دے
 او د دار د سر د پاسه بيا سنگسار دے
 د وطن مینه چه خوک لری په زړه کېښ
 د هغه د بستره لاندې انکار دے
 پورته کړې چه هر چا د حق او اواز دے
 د باطن هیش هغه سره بیا کار دے
 نوح نبی چه غزا وچیت د آزادی کړه
 ورنه حکه مخالف هر نا پکار دے
 ابراهیم چه آزادی کوله اختیاره
 نرو د حکه غورزو د پنه انکار دے
 چه مرستی د آزادی ښه کړه پورته
 د فرعون د لښکر حکه د ښندار دے

چه اعلان د آزادۍ زکړتيا او کړو
 په آره يې د وډا ټوټې کړه سزاوارده
 چه عينې د آزادۍ نشان او چټ کړو
 په يهوديانو وې اوس دار ورله پکار ده
 محمد رسول الله د خدايې محبوب
 چه په وار و مرسلانو کېن سردار ده
 چه بيرغ د آزادۍ هغه بلند کړو
 په غضب ورته هر يو لعين مردار ده
 د يزيد نه آزادۍ حسين غوښتله
 د بال پنج سق شهيد شه خدا امرار ده
 آزادۍ غوښتل دا کار ده د نبيانو
 آزادۍ يو لوت نغمه د کردگار ده
 چه شي مړ په غلامۍ کېن نوم يې ورکشي
 چه په مينه د وطن مړ شي سردار ده
 غداران د وطن تل قوم فروشي کړي
 د ټپوس تل د مردارو سره کار ده
 نادر شاه غازي چه خپل وطن آزاد کړو

په تاريخ کښه پښتون حکم نامدار دے
که ژوندون د عزت غواړه جان آزاد کړه
ملالی والی عزت که ډ پکار دے

”وطن“ مارچ ۱۹۳۷ء

حلمو اغسته هميشه ده آزادي د وطن

ارباب عبدالغفور خان خیل

چې اوچت شوې په هر وخت کې د هادي د وطن
 ورله په غيږه د دې ورغلي فساد د وطن
 په اوبه خورک وینو کې زی آبادی د وطن
 حلمو اغسته هميشه ده آزادي د وطن
 پښتون به هغه وړخ بيلي د آزادي اړ مومي
 چې هر ځله په قرباني کې شې عادي د وطن
 مونږ له ځوانان مړه میدان سر په تلي دی پکار
 په ستوکارو کې هرگز نښته بنادي د وطن
 اوږی بر بند شوې پخپل ملک کې د بال چچ سره
 اغیار لوټ کړیدی وختی سره اوچاندي د وطن
 بایشي مال زموږ د کور کسب هژر و تپاه
 خاڅو د رب په خاطر اغوندي کې هادي د وطن

اے خلمو وځ شي قوم ژوند په اتفاق سره
 چه غذاران نه کوی وړاندې بربادي د وطن
 چه غلام قوم د مې په نعمت د آزادي نه وی بنسټ
 خبردار چې نه شي او تل کړه منادی د وطن
 غلامی پاتې د قومونو د سیالۍ نه کړو
 خلیل! پاسبه په سرواڅله آزادي د وطن

”وطن آماج س ۱۹۳۷ء“

دُعا

نصر الله خان نصير

خاوندۀ تل آباد لرے وطن د پښتنو
 آزاد د وي که غيرونه گردن د پښتنو
 د زاغ او د زغن نه د مدام وي په امان
 سروسبز او شاداب د وي گلشن د پښتنو
 بدخوايۀ خدايۀ کرۀ په عالم کنځلو وزار
 نښه کرۀ پخپل قهر ته دښمن د پښتنو
 د لاسه د ځوان پر رنګارنګ شويدي شندۀ
 اوس راوۀ سپرۀ ته په گلشن د پښتنو
 پښتون کن شجاعت دۀ بزدلي نه پيژني
 په جنگ کن شين مزرۀ وي هيوون د پښتنو
 تيغ وي او که غصۀ که نيژه وي ياتقنۀ
 اثر د هيڅ او نکرې په جوشن د پښتنو

خدمت کين د اسلام يې تل دو کړيد کي سر نه
د شخ نه خلاوند د زبستان د پښتنو
چم مرگ د شهادت نه خوشحالي پري دا وکړي.
دا حله نه دے خوش غسل و کفن د پښتنو
زخمو نه يې خندي پري کړا و نوته د تيغ
په کټ پوزي خوش نه وي زندگي د پښتنو
د نضر دا عاده هميشه ستا په درگاه کين
محتاجه چاته مکر ے مرد وزن د پښتنو

زلمے غازی

غازی

د بُنمن یم له ازله د فذک د دے چکر
تور ز نیمه د حایه بهادر شیر ببر
د چاد سترگو تور یمه زیرکل د صنوبر
خویدک خوازه روڼه ټول پاور کوی سر

هر خه که پښیری خوشپای د وطن یم
زه یمه سردار د کور محبت د انجن!
غم او خوشحالی کن یو شریک لکه د تن
زه لکه ببل په خاندکو کوڅم د چمن
زه سمسور کلونه بوټیه ومه د وطن

تونو ته یم شا کړه چه سپای د وطن یم
ماله رخصت را کړه بابا جی محمد میدان ته
اوس کوښم غیرت په وطن کوره زما شان ته

نه كوه دُعا سحر ما بنام رب المنان ته
 توره م اُس كوره په چپا فقه ميدانه
 غنچه به د نصرت را وړم سپاي د وطن يم
 خ باندې سُرخی د غيوت خوند كړ د رطوبه
 د سرو وينو باران چه را وړي په شيبو
 چه پيغله جنكي يې نه مريزي په كتو
 بيا به خوك نكړيزي لكوي پلاس وېښو
 ميدان كښ به كېدو مېرمن چه سپاي د وطن يم
 مات به م وي سر په كذار و نو د خېجر
 بنم به م په زړه كښ و سنان لكه نشتر
 كولي به م وريزي په سربانده درار
 په وينو كښ به سور دكه لالام سراسر
 ماته به او نكړم چه سپاي د وطن يم
 د خورنې مورې دواړه سترگې د غنا كې دي
 د ختله په زړه كې باندې تيرا كې دي
 د د مغلتي اړتيا تاسو غنا كې دي
 هيڅ خطر او نكړې چه سپاي د وطن يم

ولې په سراچو له غمگینو څخه خاوره به
ژاړه په سگړو سگړو څخه د چاند اور په
ولې د غنچه په غزان او ژړیدي سراچو به
دا په خدمت موقع به بیاله کور اوږه به

بیا زیږه زما مور په سپالي د وطن یم
نمرد شو کولې د خیرې د کړیو ډکې
سور سیلاب د اوبو څوږه نمرد کړیو ډکې
نن د کور مشال لمانه جنګ لمانه روان دے
حکله تورته دے ټول عالم دربانان دے

رېښه کړم وطن چه زه سپالي د وطن یم
ستا پشان زرګونه میاڼي نن په غم زپه دی
شوګ شوګه نیمه نیره دوک د غم پیله دی
خاوره په سراچو او کړیو او نونه شلیدل دی
شوګو چغه په آسمان نه بره تلی دی

دا سر یم د وطن د سپالي د وطن یم
د مور خړه ستاغونه ځان خور سړي څرګند کړي
یو په بل په وطن باند ناروغ

لاس يې د توبکې و د سنگين دغاړه هارو
 جوړي پيښان د جهاد و نو کښ مزارو
 مخلوق به د سلام کړه چه سپايي د وطن
 بنځي تيار و لې چپ ولاړه يې زما د باغ غنډه
 و لې نن د ديره غم بيا او زنگيدلې
 و لې د بنکرو نه د خالي شوکو منلوې
 و لې د ارمان ماني د بډا او فروغې
 و لې خبر نه يې چه سپايي د وطن يم
 نه که شپه او ورځ زما په غم کښ بيقرارې
 يالکه غنچه د باغ د پاسه بې مالياره پي
 يا يوازې ناسته خورا و بل لکه بيمارې
 يالکه تپکه د باز په پنجه کښ لپساره يې
 سر د سپايي پورته کړه سپايي د وطن يم
 نگرينې ستاد لاس کېږي لې ما او ژوند
 غوټي که ستاد باغ نه په تلواړي پريوتلې
 په سر کې د سپايي د نامراد و ته والوتلې
 خپر دې که يواځې شوې او کښ پاتې شوې

خان رو د لاسه کړه چه سپائی د وطن یم
ستا غونډکنا ویلای فن د غنډ شو کړی
نن یی غیره خوشی دی د لږ و می نغر
څنگه به تیر یزی د هجران درانه شی
ستوری د آسمان به د دوی وکړی مندار

حاریزه یم د خیاله چه سپائی د وطن یم
فن د زړه د اخلاصه یاره او غواره دعا
نیغه عرش ته خیمې د غنډ زړه کی صدا
فتح اول نصرت به ناکهانه شی پیدا
جند د خوشحالی به شی او چته به هر خوا

ستا غیری له به راشم چه سپائی د وطن یم
ایسته سینې رابشی بنا علی شاه زلمی
کالی به یی متفر باند کخیزی بهادری
خاور د وطن به یی قدمونه شکوی
اوتی بونی کالنی مندار به یی کوی

پیغل به یم ساری چه سپائی د وطن یم

زما به د قدم نه هويداوى هسه شان!
 هر سره به واى چه خپل خان کوم قربا
 په سرباند کلو به وړيږي م باران
 واى به وطن چه يم لائق د دغوان
 مين په آزادي يم چه سپالى د وطن يم
 لارم خويه مورى اس کوم درته سلام!
 ما خپله د عايش ياده ولا سحر ما بشام!
 زه به د وطن د پاره ا دکمه نام
 تابه په سيالى باندې اوچته کړا د بام
 ستاد زرگى سر يم چه سپالى د وطن يم
 واوى زما روڼود وطن زه رخصت کړ
 زه يم توريالې پخپل وطن به قربانيزم
 هرگز وري اوکى او غريب نه به خاريزم
 تند به ناساپه په غليم باندې غوريزم

اجازت په مینه را کړې چه سپالى د وطن يم

اوکوری داسترکي زمري چي اوس خلیږي
اوکوری دا ژبه چي وطن وطن وئیري
اوکوری دا مټي چي د جوشه نه رپیږي
توره زما تیکي کښی هوکړنه قرار یږي
زه په تلوار خمه چي سپای د وطن یم

د زلمو کار!

حاجي نصر خان د سکر بند

آزادی د خپل وطن کار د زلمو دے

گر خوی ترخ کښ کفن کار د زلمو دے

آزادی پسه له سرو مالہ تیر دی!

تیره وی رنج و محن کار د زلمو دے

بشکله لار د آزادی ته عالم بو لی!

غوره وی ورته لمن کار د زلمو دے

چه خاږ داره او در بجن پتي ته خم کړی

زر ته جوړ کاندی کُنشن کار د زلمو دے

پریکوی د غلامی د بؤ تی جرړے

آبادی د خپل وطن کار د زلمو دے

ډک له زهر و انعام ناخلی د پیر منجو

نه غلیزی په د بنمن کار د زلمو دے

د اسلام په نوم، په غم کي د مسلمان هم
چا قربان کړي جان و تن کار د زلمو دے
چا گوهر د آزادۍ پسے تلاش کړي
په درياب شي غوطه زن کار د زلمو دے
نصر الله دوست او دشمن ته په يورنلې
تل ساقل شيرين دهن کار د زلمو دے

زما خوږه وطنه!

يوسف اورکزى

دا زړه کې به لټاڅار کړم دا ځنگل به لټاڅار کړم
 که حاجت شولو وطنه! نو داسې به لټاڅار کړم
 ستاد هر يو غونډى نه، خدا يې و جوړه عقده نه کړا
 ستا په خاورو به خان خاوره، په اړه به د ايرت کړم
 ستا په هره يوه ذره به دا خپل خان ذره دره کړم
 ستاد هر يو قطره نه به قربان د زړه قطره کړم
 د قطره نه د قربان سم، بحر و بږيه لټاڅار کړم
 که حاجت شولو وطنه نو داسې به لټاڅار کړم
 عظمتونه د دنيابه، پسرکي او غور زوم تانه
 غيرتونه عزتونه، به يوکې کړم ستا حيا ته

همتونه حوصله به ، سپيلنې كړم ستا بقا ته
زه پښتون يم ، دا وايم ، دابه او بڼا يم ، ماته
غورم قسم د خپلې تورې هر جوړ به ستا كار كړم
كه حاجت شولو وطنه ! نو دا سربېه ستا كار كړم

شوگند

ايوب صاس

نه پرده لرم د دار نه دارا زه
 حله خان گنمه دومره سربالا زه
 په سجدو نازيم نه په مصلی زه
 نه زاهدیم نه مفتی یم، نه ملا زه
 چه قییم وی پلاس او زړه غل وی
 نه یم هغه زده او نه کومه دازه
 گنه کاریم سربه خله چاته وینم
 رښتیا وایم کوته نه شمه ریا زه
 ۛ تقوی لاف عبث دی خو دا وایم
 چه خپل سربه کړم وطن باندې د زه
 که بد هم یم د وطن په مینه مستیم
 گرځوم، بڼه تیره توره تر ملا زه

خداي د اوکړي چه هغه ساعت هم دوشی
چه د قام د پاره اوکړمه غزا نه
نه سوکند خورمه که داسی ساعت راغی
د وطن د غليم وار به کړم خطا نه
داسينه به خپله سره کړمکه په وینو
يو پر هار به هم او نه خورمه پشا نه

بابا عبدالرحمان

فضل ربی معارف

خه سوي سوي سوي سوي خه خواږه خواږه در دونه
 خه رته رته اوښته خه ساره ساره آهونه
 خه وچ وچ شونډه، وچ رته وچ حلقونه
 خه ورو ورو بڼارې اوڅه زبیرگی، خه فریادونه
 خه سترې خولې په چغو خه د ښې ښې فغان
 دا دواړه د راغونډ کړل ترینه جور د کړو دیوا
 خه رته سته سپورې، اوڅه سترگې ژر غونې
 خه یو بل پلې وراڼې، د درمنوزې وروڼو خولې
 خه ورځې ښې د هجر، خه بوکني خه مرګونې
 خه ورځې ښې د وصل، اوڅه شولې خه ناشونې
 خه رنگ رنگ شوکړې اوڅه نازونه د جانان
 دا دواړه د راغونډ کړل ترینه جور د کړو دیوا

يوخوا د سپرلي شنه چمنونه، سره کُلوته
 بلخوا د خزان دور، او سوکر سوکر ياغونه
 يوخوا نرو وگوبښ، د نسيم نري سازونه
 بلخوا د بېلانو، دک له سوزه آوازونه
 يوخوا ته خوشحالي، بلخوا غمونه د جهات
 دا واره د راغوندي کړل ترينه جوړ د کړو ديوان
 يوخوا ته پند او وعظ، د حق گو يو عالمانو
 بلخوا بنودل رازونه، د سالکو زاهدانو
 يوخوا شعر، ادب د شاعرانو ادبيانو
 بلخوا دم د دلاسي د مور پلار او استادانو
 يوخوا درس و تدريس، بلخوا رازونه د رازدان
 دا واره د راغوندي کړل ترينه جوړ د کړو ديوان
 د حق عشق عاشق، د عاشقانوته رهبر
 د حق علم عالم، د عالمانو کښ يو نمر
 زاهد د حق په زهد، د زاهدو هم سفر
 په بشکلي پند او وعظ کښ د رب ايسنه اثر

شوع تيرے زملے پساته يے هغسے حوان
يے حوان به اخدا که يے په نوم بابا عبد الرحمن

جنگي سندره

امير نواز جليا

پروني خبرے پر پرده نشي خبرے وايه

چه وطن پر پورته کيږي اوس هغه سندره وايه

چه شپې نيمه له درنگ له دولن او د قام ننگ له

خپل نهوړي ليري جنگ له ميندگي دا سے نوت وايه

چه مي دوپه تراسمانه خوک خبر نه وي د خانه

په ميدان کي د جنگ جانه، ورته شپه نه وي وايه

په ميدان کي چه جنگي لکه شير ياد نهکي

خپل شمشير په وينورنگي شکله دال په سرکي وايه

چه د وينو سور سيلاب وي په دشمن يوم الحادي

بس يو شور د انقلاب وي، د نزدي د لرې وايه

چې يو تم نوره پر قيری، د گولو باران وړی
خو دشمن په بیرته کېزی د حلو د ویرې وایه
د دنیا نقشه ده نوره په غلیم ده وړیکه نوره
جلیا قوم ته اوس په زوره د اجنکی سند وړیکه

پښتون یم

محمد غازی د غریب ابله پښو

پښتون یم همیشه م په پښتو غیرت خوړلے دے
 مور ماتہ پہ اور پښ کښ د همت سبق بنودلے دے
 پښتون یم مخکښ حُکم او پشانہ حُکم په میدان کښ زه
 تلیم په پښتو باند ځه پل سرا و مال با پیلے دے
 پښتون یم هر کُذار ته سینہ نیس بلکه دال زه
 د غیر ندیم په دام سینہ کښ هر کُذار غلے دے
 پښتون یم د مزری غوندے به مر مه میړے نه یم
 مزرے یم میړے هر چا چلو پښو کښ لو غره ولے دے
 پښتون یم د سیلاب غوندے په لوړ ژور بهیر مکا
 غلیم م هم په لوړه هم ژوره غورزو لے دے
 پښتون یم هسے تیر لکه طوفان منزل ته رسمه
 په هر منزل کښ تلیم خپل دشمن له ستیو دے

پښتون يم چه انگرېزم لرې کړو دخپل وطن مه من
هرځای خوشحالی ده چه خپل قوم من کيږي دے
پښتون يم زه غازی هر پښتانه باندے قربانيه
دا حکه چرم تے د پښتنه مورے رو دے دے

د پښتون د بادشاه شیر شاه سوری یاد کښ

سعادت خان جکبل

د بهادر بادشاه پښتون شیر شاه ستاینه کوم
 هم د زېږېد پښتو غیرت زوږ یاد کړنه کوم
 نوم د شیر شاه به ترقیامته لکه نور خدیوی
 ده د پښتو غیرت دیوان باندې ددې لیکه دی
 د پښتو نخوانه دا دنیا هر کټ ته اور سیده
 ده په دولت باندې ملت د پاره پښه ایځه دی
 ده د غرور او تکبر په شملو لارې توکړې
 ده د و قسم د پښتو په لوست غیرت خوږ لے
 د حق د پاره په تلی کښ ده خپل سر ایځه وو
 هریو پښتون له د شیر شاه د ننگ پکړی تر لے
 پښتونه اتیره زمانه د ننگ غیرت یاد کړه
 بیا د کرنا او پالنې پت هغه میدان جوړ کړه

ته د شير شاه په هر قدم باندې قدم واخله
 د ليونو بنورو پر تو پښتونشان جوړ کړه
 د دشمن قوم به د پښتون نه لرزیده مورچه بڼې
 په تېښته تلل به د دوی پښې چينکو لې نشو
 د خيبر خو کو تماشه د ننکيا لوی کول
 دوی د زمر و درې بل چاله ورکو لې نشو
 شير شاه هر خائې بڼې د کمزوری ملگرتيا کړيد
 ده د مظلوم د پاره دودير ظالمان و هلي
 سوری به مخکې د سپايانو نه مورچه له تلو
 پښتون ميندو درته حکه و و زامن بخلي

پښتون ته خطاب

عليه مدار

قومو نه شول اوچت په مخکښ تگ کوی افغانه
 نه هغه شان او دږي بے خبره دخپل حاسنه!
 هر قوم دے را خلاص شوے نن دغیر غمازله جاله
 ته هغه شان لا پروت یے په پنجره کښ ندی حیرانه
 په توله ایشیاء کښ هر طرف نارے سورے دی
 لمے دی چار چاپیره ستانه ندی پکښ پریشانه
 نن رنگ د زملي دے بدل شوے حان بدل که
 ترکومه به او دږي شابه پاسه په تلوا ده
 پخپلو کرمو وینو دایمن د بیا خړوب کښ
 خزان د دے وطن بدل بهار پکښ که نادانده
 پیغام د آزادي نه هر یو خوان بودا خبر که
 مطلب باندی پوه که د دے نوی انقلابه

خلفه اوچت شی

صاحبزاده محمد آدریس

هر کور کښ اور دے   هر چم کښ شور دے
 کار ټول د زور دے
 دینا کښ سخت شی   خلقه اوچت شی
 ظلم و ستم دے   ټوپه دی بم دے
 ماتم دے غم دے
 پوئ په علت شی   خلقه اوچت شی
 عیش دے د شیطان   خواری د انسان
 دا دور دے بل شان
 یزدان صفت شی   خلقه اوچت شی
 بیدار د کجی شی   مخلوق د ربیزی
 مظلوم د پیزی !
 فرد نه ملت شی   خلقه اوچت شی

ژوندون شه ډيرگران   مرگ ډيرشه ارزان
 الله ننگه بيان
 بيدار بخت شي   خلقه اوچت شي
 اور راوړي پړي   هرڅوک ويري پړي
 گوري خه کي پړي
 راوړي په وخت شي   خلقه اوچت شي
 نازک دے دا دوس   تور دت لکه جوس
 اوکړي پريښه غوس
 سم ټول په نيت شي   خلقه اوچت شي
 خلقه تبالا شوي   ډير بے نوا شوي
 بے دست و پا شوي
 ويځ د ساعت شي   خلقه اوچت شي
 بے اکبرو شوي   بے رنگ و بو شوي
 ماته صبو شوي
 داسان چمت شي   خلقه اوچت شي
 تاسوچه ژاړي   خير بدل نه غواړي
 ذلت چه راوړي

تنگ د اُمت شی   خلقه اوچت شی
 اور دے غلامی   گور دے غلامی
 مرگ دے دوا می
 ورک په عزت شی   خلقه اوچت شی
 وخت د عمل دے   همت اول دے
 همت کن چل دے
 لږ با همت شی   خلقه اوچت شی
 دا درته وایم   بیا درته وایم
 چل درته بنایم
 خلقه اوچت شی   خلقه اوچت شی

پښتو ته خطاب

عبدالرحيم مجذوب

زه پښتو پتا مين يم ته بله زه د مجنون يم!
ته پښتو ي زه پښتون يم ته پښتو ي زه پښتو يم

زه په چاودو چاودو لاسو!

زه په چاودو چاودو کوټو!

سمومه د منخومه د تا پوڅي پوڅي زلف

هغه دم چه توره ور پيچ!

د خيبر په سر ليدل شي

پولي پولي درگه درگه

زه چه زرگه زرگه سترگه

د زرگانو اوگور مه!

اسويلى ورپه كړمه دا كجل تيارومه

د قلم په سلاي زه

تور دمه د تا بر ندی یو شی کله ستر گے
 دهم ویی تاله مینه زه دهر بشکلی مفتون یم
 ته پښتوی زه پښتون یم ته پښتوی زه پښتون یم

د شفق نکریمے راوړم !!
 تا په لاسو پښو یی کیږم
 کله راوړم کهکشان زه په پیاسه یی لکو مه
 ستا په تور تالا اور بل کښی
 لکه لیکه د افشان زه
 له تا ناوے جوړوم !!
 - کله ستوری ستوری اوښکے
 په پښو بانده پیرم
 تور و شپو کښی د هجران زه کله غم کښی د جانان زه
 ملغلرے د وړو مه !!
 خپلو سترگو له سپیو !!
 تاله منی جوړوم
 شیخ د تا په ډول شیخ که زه شوخ په شواخون یم

ته پښتوئې زه پښتون يم ته پښتوئې زه پښتون يم

دغه ز مکه شاره شاره
دغه ورانې دا ويچاره
دغه خوشی خوشی غرونه پښتونخواچه ورته والی
ته پښتوچه چرت او له
دا کعبه یم د پښتو ده!
دا جنت دے ما د پاره
ستا په در ستا په در شل کنی
ستامین کتل نه شی!
دا دغیرو قدمونه تو یوم به خپل وین
زه قسم کوم شیرین
پاکوم به له اغیاره
د تادر کو در او لاره
زه اورنگ یم از مایله زه بیدله هایون یم
ته پښتوئې زه پښتون يم ته پښتوئې زه پښتون يم

خوشحال باباته

دوست محمد خان کامل مومند

بابا خوشحال خټک! د پښتون د ستر کونورۍ
 ته عقل د سپين بړيو د زلمو د مټو زورۍ
 د قام او ملک نصيبۍ علامت م د تهنه د مچۍ
 په ذهن د شاعر د فلسفې په فکر خورۍ
 هر څوک فکر ته خير ستا هم عمل د هم کير ستا
 د هر څه د لې مشر او د هر محفل انځورۍ
 کتاب د عالم لاس کښ د سپالي په لاس کښ نور
 سټک د مزدور لاس کښ د دهقان په لاس کښ نور
 په حمد او په نعتونو د ايمان د محفل شمع
 په بڼو خوږو غزلو د عاشق د زړه بکورۍ
 د ژوند ساري د امرک د چچ خدای تارا در کورۍ
 په کور کښ غلې پروت په پښتو نڅوا کښ هر خواشورۍ

يو اځي کامل نه د دے چه د خوان د ريزه چين دے
مشغول چه څوک په شعر ويا هم نه د دده بيوري

خطرہ

قلندر مومند

زه چا بيداريم بادار ته خطرہ پيښه ده
 سرم په دار دے خو سردار ته خطرہ پيښه ده
 دسرو په کړي هم چا کار تر سره او نه رسي
 د قهره سره کړي والي سرکار ته خطرہ پيښه ده
 نني بے زړه بے وزره حاروي له سره
 هر زړ پرست ته هر زردار ته خطرہ پيښه ده
 چه کوڅه موڅي دے د گنجه سر خو کي ورکوي
 نن د مهرالود غه مارت ته خطرہ پيښه ده
 ايساروي م چه قدم چه پر تگيه وه د چا
 هغه غوندي هغه حصار ته خطرہ پيښه ده
 د چاپه سر چه په نلچارو باند ک چارے او شو
 اوس له نادره هغه دار ته خطرہ پيښه ده

زموږ په وينه د وطن ککړونه ټول تازه شو
زموږ د لاسه هر يو خاږته خطر پيښه ده
تيرې ظلمونه ناتارونه او تيرې ترهيزي
چه تهرې مخې ناتار ته خطر پيښه ده
خو د پټو ورې ورې خبرې لوتې لوتې کڼې
چه قلندر نه کلان کار ته خطر پيښه ده

زما دخوږ ابا وطن د اشغراولسه

عبدالاکبر خان اکبر

د آزادي د کاروان مخکې د ناستو جرگه
 اے چا انگرېز د وطن پرېښود و هم ستاله ته
 اوس د پيا کورکلی وطن کې وينم د پريه وسه
 د غلامۍ طوق د پيا غاړه وينم يو پيا لسه
 په وينو سر و خپلو تاگر د آزادي کرکډه
 سر د هميش له تنه نيت د جدائي کرکډه

ما وئيل بښتون به د سرحد په يو لوري او ترم
 شوکې د تخير به د وروري کړي کړي او ترم
 هغه د قامونو د دنيا کې د عزت په منبر

د دے عزيز قام له به د فخر زه پگړی او تر م
 د غير په شال به لار مې توکړم د ذلت په جامه
 ستر د تن له به زه لنډ خپله شری او تر م
 دا اُمیدونه، مُرادونه م ترسغه نه شو
 کم م غمونه د هجران له دے خيکه نه شو

د زهرو د کوپتاسو باندې م قام او غليده
 د غمازيانو په لمسون له دنگ کړه اولونیده
 داپه خه طمع د راحت د بل په در او دریده
 خوک چه د بل په اسره کښي ناست د انصاف په طمع
 تاريخ کواه د دے د قامونه در په در نه شو
 کم م غمونه د هجران له دے خيکه نه شو

غافل روح ته

رضی الدین سیلاب

مادے را ورے تالمه بشکله پیغام دصبا
 اوده غافل روحه: داوړه هتکام دصبا
 مادے را ورے تالمه دصبا ون زیږه
 وختونه ټول بدل شوه د مضمون زیږه
 تیرے دظلم لارے دبل قانون زیږه
 مادے را ورے تالمه دیوبنیون زیږه
 غیرت او تنک او کره پاسه نن جنګ اوکره
 بیاد په کرمه وینه یوخل غورز تنګ اوکره
 وختونه ټول بدل کره دا زملمه بدله
 په نوی رنگ بکن نن بیا کره افسانه بدله
 دا کنډ ولونه مات کره دا میخانې بدله
 زړه نقشه کره ورانې دا استاې بدله

کړه دا د نيا بدله نو د نيا جوړه که
 نو د فضا جوړه که نو د خلا جوړه که
 برخو په بيرته لار شخړل روایات او کوره
 تاريخ کړه پاپه پلپه خپل حکایات او کوره
 هغه د نيا او کوره اکا نسات او کوره
 زما غافل روحه خپل مقامات او کوره
 ستاد غور زنگ له وچه د نيا و سره لړزان
 ستاد هيبت له وچه تل خوزيد په اسمان
 په کنده رند و خوار و و له نظره کوښ
 وخت د ازميښت د په تاو له خطر نه کوښ
 قدم منزل ته واحد و له سفر نه کوښ
 په لور و لور و غرونو له گذر نه کوښ
 ستاد عظمت نښان په خيبر په سرکښ کوښ
 د پښتونخوا قيصي لايه خپل خيگر کښ کوښ
 خزان ژپلي صحرا نه گلستان جوړه که
 دخپل دشمن محل کښ هائ سوران جوړه که
 وخت د غفلت د تل د ژوند سامان جوړه که

نوے غیرت جوړکه نوے ایمان جوړکه
 شمع کره خان ته بله ترخو ظلمت کښ بډایه
 پاسه اوده احساسه ترخو غفلت کښ بډایه
 زما سپیڅله روحه! تاته سلام دے زما
 له خوبه خپله وایم دغه پیغام دے زما
 ستا په یو تگ کښ د ژوند فقط آرام دے زما
 د بیداری خبر تاته مدام دے زما
 مادے راوړه تالېښکې پیغام دصبا
 اوده غافلې روحه! واوړه هتکام دصبا

د پښتونخوا سیمه ته

نعل زاده نعلو شنوازی

اے دَکړو وږو او دَنکو دَنکو غرونو سیمه!
 له دَ درو درو کړو وږو ناوونو سیمه!
 اے دَ هجر واد دَ مورچو او دَ برجونو سیمه!
 اے دَ جرکو دَ ملا تر دَ ټوپکونو سیمه!
 په تاکنی خومره درناوے خومره عزت پاله شی
 په تاکنی خومره سړیتوب خومره غیرت پاله شی
 دَ سړیتوب او دَ حیا دَ پوره ورے نرے
 دَ سخاوت او میلمستیا دَ پوره ورے نرے
 دَ لُوط، قول دَ رښتیا دَ پوره ورے نرے
 دَ خورے تندے دَ خدا دَ پوره ورے نرے

په کومه خوله به شی له تا انسانیت کیله من
 خه به شی ستاله پیرز وئې شرافت کیله من
 نه چاته بیتنه د سیالی نه د سامراج منله
 نه د جوغ د چا منلی نه د ستاج منله
 دلته قانون لاس په نامه دود ورواج منله
 دلته چه چا غوښته باجونه هغه باج منله
 پیدا کوه تیره شیرکه او ننکیالی میرنی
 سینې دالونه مته تورې بریالی میرنی
 ناپه خود کړی خوڅوخل د چنکیزانو خودی
 د سگدر غوندې سرتیزو فغانانو خودی
 ناپه خود کړی خوڅوخل د اورنگزبانو خودی
 ستا بېلارکوته بیتیدې د فیرنکیانو خودی
 میرمنه تل گوته په خوله درته حیرانې تلې
 ټوک دچه پنجه ته راغلی خولې ورنه تلې
 ستاد زلموزلمی اثر ته اثارونه حه دی

ستاد زلموزلمی نظرتہ نظرونه څه دی؟
 ستاد زلموننگیالی یون ته ډکرونه څه دی؟
 ستاد زلموزلمی گذار ته سپرونه څه دی؟
 اے د جنګونو ډیرو ډیرو غزاګانو سیمه!
 د کروړانو جګورو د خوا نانو سیمه!
 د خوشحال خان د بیکر تورو ته د غرونه دی غوږ
 د اکبر خان خړپاد تورو ته ناوونه دی غوږ
 د میر ویس خان د تورے شرنګ ته ګرنگونه دی غوږ
 د احمد شاه د یون سیلاب ته میدانونه دی غوږ
 بیا ډېرو تورو لږ جوړ کړه نیامونه نوی
 زړو بامونو د تاریخ له عنوالونو نوی

رقام مينه

محمد احسان ظهير د جـم

زه د قام يم، قام زما زه پي غلام يم
 پښتونو کښ به اوچت لکه د بام يم
 د غنځکله چه لوگي له پښتون قام يم
 جم کښ او سمه زړه صاف لکه د جام يم
 چه تر غوښه ژوند ښه ستا به خدمت کړم
 قامه تانه شم فلا ستا پي شک نام يم
 هر يو خاڅکي د وينې له تاخار شه
 غليم کړم به قطره ورته سهام يم
 خطرو له دشمن او کړم پښتون به
 يم توره خپله ډال او هم نيام يم

د بښم خوڅ به رانه او نه کړي پښتون
 د عدو د سترگو خښ ورته پښت د ام يم
 راحت خه کړم د قام مينه کښ بوخت يم
 نه خبري له اغاز نه د انجام يم
 اے پښتون! د خالډ غوندې پښتون شه
 کښي هس هم ستا غم کښي په سر سام يم

زموږ څسته هميشه ده آزادي د وطن

بادشاه کابل نيارد

(د پيغمبر)

د قوم خدمت ته دے راغله هر هادي د وطن

چما قوم بيدار شي هله کيري ابادي د وطن

که مونږ د حکمت حرفت هڅو د حاکم اشنا کړو د وياړ

ملک نښه نه شي بهر بيا سره اوچاند کاد وطن

قتل و د اړه مونږ پښتنو حاکم ته ميراث اوکښه

ده بدنامي د پښتنو او بربادي د وطن

قيامت لا پريده په ژوندني پيچنت کښ اوښي

چما کوم قومونه په خدمت کښ دي عادي د وطن

چما په لغمت د آزادي وي هر يو قوم سرفراز

دهغه قوم ده په رشتيا سره بنيادي د وطن

نياري زلمه به قرباني له آزادي ځني شي

زموږ څسته هميشه ده آزادي د وطن

"وطن" مارچ ۱۹۳۴

د امین مکتوب

م. ننگرهار ۷

په نامه دهغه خدا ۷ چه ذوالجلال د ۷
 هغه خدا ۷ چه تل تر تل په يوحال د ۷
 چه ۷ تاج د مشرق وړ کړ لومغل ته
 حکومت ۷ و سپاره د دوی منگل ته
 چه کمند ۷ د مغل کړ و کهکشان
 چه ۷ ایل کړل و رته ستوری د آسمان
 په اقبال او په طالع د اورنگ زيب
 چه تاج و موند د ده له سره زيب
 زه له تانه کړم پښتنه اے ايمله!
 چه په خه باند ۷ باغي شو ۷ له مغله

د مغل د تور څرنگ د وڼې هير شوې
 د سوروز لمو غور څرنگ د وڼې هير شوې
 د مغلو د بڼګرو له غبار څه !!
 شوله دغه اووه طبقه زمکه تياره
 دا آسمان د مغلي عظمت يادگار دے
 ټول عالم يې له هيښه ناقرار دے
 دغه لمر چه د نيا واړه پر رڼا ده!
 د مغلو د تيرو تور و بړينښنا ده!
 مرګ او ژوند زمونږ د تور و بڼاڼې دى
 خير و شر هم د مغلو افسانې دى
 ټاټبې مڼه ژوبه په څنگ کېن د پيلانو
 حاسنه مه اړوه نظر د مغلانو
 لکه خښ هسې په مخ کېن د سيلاب
 شې به گڼه په سرګر دانښه يو گرداب
 ته په کوم زور او قوت شو مغروره

اے د خېل وجود خیر سره تر بُوره !
 د میری غوندې د وکر له وږس
 دا وروڼه به د غوڅ کرم په خنجر
 اے شبنم ! د خجل پانې چرته کوره
 دا مواجو د غوځندې د حان ژ غوره
 مالې مست کړې نو په حان باندې د اړه شو
 اے زما د غشی ښکاره اوس باندې شوی
 پوکښې غوندې به پرې وچې له ویرې
 که در لاندې وټ طوفان د مغل چیرې
 دغه خیال چه په مغزو کې در تپېښې
 ناخبره د تیر وټو له بریښې د
 اے مجرمه ! د سلطان جینې یا غې شوې
 اخ ! ساحله د طوفان جینې با غې شوې
 هیر د لې شوې نن پروت چټکیز
 د تور زون مغل د سپینې تورې ریز

اوس هم شته هغه بابر هغه مغول
 چا جوهر د تیغ په و د دوی مشکول
 له خاطر د دے بے هوشه هلاکو
 د پښتون په مال و سر باندے تا کو
 د اکرے میدان اوس هم په وینو سوړی
 ابراهیم لودی دے پروت پکن چورچور دے
 اوس هم شته دے د مغل هغه انداز
 لکه موم به د له اوره کرم گدا سر به
 لاس او پښه به د تول و ترم په زور
 اے ایمله! درته کیسه بدمه او سر به
 مال او ملک به د په سیند باند لا هوکړه
 که مغل زلمی یو حُل در باند لا هوکړه
 د مغل د سلطنت نظام کامل دے
 لکه موج هسے بے نیاز له ساحل دے
 اے کوترے د شاهین په تور اخته شوے

د اموجو... په اوږه يوه تخته شوې
 په جهان کښ د مغل لويه هستي ده
 نن په برخه د مغل بال د ستی ده
 په لکونو زلمی مغل تيار دی
 اے ايمله! له پياده وډير سوار دی
 بد بختیو د اجل په پنجه ورکړي
 خپلو بدو آرزو کا نو در په درکړي
 د پښتو پښتون خبري نورې پرېزده
 د جنون جنون سندرې نورې پرېزده
 دا طوفان د په وطن مې دروله
 دا خزان د په چمن مې دروله
 درنه غوڅ م کړل رگونه د لرمون
 ته لا اوس هم يادوې پښتو پښتون؟
 ته په خوب وبوگنيدلې يوې شوې
 د مغلو نظر ماته سپيل شوې

ستاد قام او اولس جالې به سپر کړم
 په پښتون باند به د کي هدیري کړم
 زه حیران یم چه ته خومره حیرور یی
 او په خهله خپله ژوند مرور یی
 په ورو باند د کړي دی دا به
 د کمزورو د اخیستی د باری
 که د خیال په زړه کښ پاتې پرونی وی
 یا پښتون رشتیا په جنګ کښ مړی وی
 د زمو د جنګ سیدان ته را بهر شه
 بنزو نیه! دے طوفان ته برا بهر شه
 که دانه وی نو بیا واوړه دا پیغام
 د مغل د ایلچی وکړه احترام
 راشه تبت شه د مغل په آستانه
 دا چتی فکرونه پریرده مستانه
 د باداس په مخ کښ ودریزه نوکر شه

لاس په نام د مغليانو په محضر شه
 وسله کړې ده اورنگ زيب ته په تعظيم شه
 خپل تقدير مغل ته وسپاره تسليم شه
 داد ننگ ناموس نارې د واره پرېزده
 دادر پيښه تر اړې د واره پرېزده
 پرې وټړه په غاړه را روان شه
 په دے کړو گناهو نو د پښيان شه
 راشه ښکلی کړ د مغل خدمت زکه د اورنگ پابو سي مه کوگرکه
 د مغلو خلعت واغوبنه سر حار شه
 خير او شر د خپل وپيژنه هښيار شه
 کوڼدے ډاک په کرم نوم د پښتانه
 آرزو کاڼي به د کرم په کفانه
 يابه راشه له امله بېر تو سر يابه ورغې زما د ټيغ پر هر
 زر ايلچي له جواب ورکړه د پيغام
 نور د خوښه چه هرڅه کړے و السلام

د ایل جواب

په نامه د هغه خدا په مهربان دے
 هغه خدا په پیدا کړے په جہان دے
 په سجده په مزکے سر دے لگو لے
 هم په زور په رکوع سر آسمان دے
 هغه خدا په چو یو مغل کړی بل پښتون
 هغه خدا په چو یو موسیٰ کړی بل قارون
 هغه خدا په چو یو پښتون کړی بل مغل
 یوه لخته حیثه خار کړی حیثه چل
 پس له حمد بیا درود په پیغمبر
 د انسان د تقدیر ونو په رهبر

علی رحمان بابا

د پښتون ايمل له لوري د کتاب
 د مغل د يو سالار د سوال جواب
 د مغلو صوبه داره اے امين گل!
 اے د عيش په کرسی ناسته نازيننه!
 زه د سر د پاسه سرکله منمه
 بے پښتونه بل افسي کله منمه
 پيژندلے تا تر اوسه پښتون نه دے
 تاليدلے د نن ورځې پروت نه دے
 د پښتون د تور ښه برخه به دشمن کور کړي
 د مغلو دا افسي به دشمن کور کړي
 په ميدان کې د تير و تور وغورزنگ
 دا پښتون زلسی کوی نه چه تارنگ
 دا حنکله د مزروده شیر خان
 د تير پرو شاهينانو اشيان
 په خنجر باندې قلم کړه سر دوه نیمه

ورسره د دښمن خيگر دوه نيمه
 تاراوستی دی د هند يو خوگوهر
 د پښتون ميدان جنگی لږ لښکر
 اے مغله! په وطن مدام شهيد يم
 لکه ته شقی غلام نه يم سعيد يم
 يابه و منی مغل ز مونږ خراج
 يابه کوز کاندی له سره خيښه تاج
 د پښتون زلمی د سروسترگوله ويری
 د غليم زړه نه هيښه چوی هر چيری
 پښتونخواکښ د پښتون ښځ دی هډونه
 په نامه د پښتونخوا بايلي سروڼه
 دلته ډير تاجونه پر يوانه نسکود
 دلته ډير ويښه توغه شوه پهر لور

عه پښتانه هند يا تو ته گوهر والی ږي

دلته ډيرے تورے پخې د دښمن شوے
 سرنيزے کړي وړي په دے وطن شوے
 د دښمن د زلمو جوړنه شوے کومې دے
 پر بلا د واقعاتو شوے پند دے
 بيا به لار سلامت نشي که خدای کاندی
 تردے خائې په اوچت نشي که خدای کاندی
 مونږ د جنگ سره بلد تکره خوانان يو
 لا واره په بشکار بلد شیرمچه کان يو
 مونږ ته جنگ په میراث پاتې له پلرونو
 خښواو بوغوند د جوهر د خنځرونو
 اوس هم بلے دی لېسے زمونږ له اور
 غوغا جوړه په دُنیا زمونږ له شوق
 زه چه ستا مخکښ سلام کوم تيريز م
 له مغلې زه پښتون يم شر ميړه
 اموخته په سلام نه يم پښتون يم

زه تناکه د مغلو د لرمون یم
 د گوهر زیب او زینت زماله آبه
 اضطراب دی د شرر زماله تابه
 د پښتون پنجه منگل د زمري ده
 استعداد د پښتنو بهادری ده
 اے مغله پښتونخواز مونږ ناموس دے
 مونږ شرع سکندر جو د فیلقوس دے
 که یا بر شته دے هر کور که شیر شاه شته
 که تیاره شته په دنیا نو دناهم شته
 د بودی په تال کن زانگه هوسیر دے
 طفله اچو سپوږمی ته لاس خنډیر دے
 اے فرعون د موسیٰ خه ذکر بویه
 د قلزم د گردابو نو فکر بویه
 که امواج هر خومره مست شی د طوفان
 خوتر ویره کر که نکری نهنگان

قاب شي پورته د نظر، زماله ويرے
 جوهر توئے شي د خنجر زماله ويرے
 شي توتے توتے حُيگ، زماله ويرے
 ناسوري شي هر پرهر زماله ويرے
 کتوري له زانو، عواره ماشوم،
 اے د روح د فضيلت ځنۍ محروم،
 ورشه وسپړه حُيگر د همایون
 په ډيلي کوره لښکر د همایون
 وايي څه د بل په خولۍ ستوغه سپيره
 راشه وگټه ميدان د تهرے
 د پښتون په سپک نظر باندې به خوار شه
 اے امينه په خواري به گرفتار شه
 ستاله تورے اوله ډاله نه ويريزم
 ستاله سازه له سنباله نه ويريزم
 د مغل د سر خنجر يمه خبر شه

ستا د پټې تورې سيريې خبر شه
 غنيمت د پښتون په ملک کې پرېزده
 ته يو سراو دوه غوړونه ځنې ليرده
 کوندې زين به د په سرو وينو کړ کړم
 اے مغله! ټول بسکريه د لغړ کړم
 د جې تارو! شهباز کره ميله شوے
 گویا نور د ژوند ستري ځنې دمه شوے
 د پښتون په ناموس پښه مه کډه جوړه
 اے د بل په غلاميو کېن جېبوره
 تاجنت ځانله جوړ کړے دے په خيال کېن
 مکر وښتے د بدے ورځے جال کېن
 د پښتون د تورے شرنگ به درځرگندشي
 په ترخوبه د بدل څوړ وځوند شي
 د زمري پنجو له راو سته تقدیر
 پس له دے درته فائده نکړي تدبير

يا به وي پښتون حاکم په پښتونخوا کې
يا به يو پښتون هم نه وي په دُنيا کې

---

(1)

یونسیم و پہ نامہ داس نومرے
د پُستون ایمل سورج لہ زین کرے
خدا شنواری، اپریدی دوخہ مومند
چہ د جنگ ترون یے و کر لوپہ خوند
ایمل پنبہ پہ رکاب کبند دلہ سورشو
پہ لبکر د پُستون کبی پور تہ شور شو،
ایمل خان غازی پُستون د بریلے وی
زمونز مشر د ہمیش دانگیالے وی
ایمل لاس پہ شور ماشور کبی کروا چت
پُستون ورونو غور کیر دی لہر ساعت

خلی وړان مغل راوخاته په کور
 مغل شو زموږ غیرت لږه پیغوس
 پښتون! کټله نوم مُ شو بر باد
 خوار او زار شولو د نوم پښتون اولاد
 د مغلو لښکر راغی پښتونخوا له
 د دښمن پیش ځیم راغلی زموږ خواله
 مغل زغرد راوختل زموږ په سیمه
 د پښتون پښتنه وکړی له غلیمه
 د پښتون ناموس پښتون له بیا راستون کړی
 پښتونخوا کېن بیا پیدا باچا پښتون کړی
 د خوانی زکوۃ بهر کاږی زلمو!
 د مغل ځیکې پرهر کاږی زلمو
 د مغل نه توره واخلي په میدان کېن
 پښتون نیمگري نشی امتحان کېن
 د پښتون د تیغ جوهر کړی ورڅرکند

لاس او پښه د مغل بند کړې په کمند
 د مغل په وينو تاو د تند ډ سور کړې
 په مغل د حشر او نشر ميدان جوړ کړې
 اے زلمو! چه پښتنه سر تور ډ نکرې
 د پښتون د ياد چند ډ نسکور ډ نکرې
 د اکوهر د هندوستانه دی راغلی
 د مغولو له آستانه دی راغلی
 تيغ په لاس ورځنی اخلي سپر مه کورې
 پت په ځان د پښتانه کړې سر مه کورې
 پيغور پرينږدی اولاد د پښتنو ته
 کور بنو! وطن ور نکړې ميلمنو ته
 يا مغل و شرې واره مردانه شي!
 يا په سر کړې تور پروني زنانه شي
 د زخمي زمري پشان را و پاريزې
 په سيسو لکه بازونه و قاريزې

لکه موج هسه په سر واخلي خسني
 ورپه کړي د دشمن د آرزو زني
 په پکړي د پښتانه بابا گل کيږدي
 بس! منگل په مال او سر د مغل کيږدي
 لږ ساعت وي د لري او د بري
 په خيبر بڼي توره وکړي حيدري
 د خيبر په تره تره ويښه کړي
 نيت م تير د م له مغله زړونه لوه کړي
 د مغلو په لښکر شي برابر!
 حَيُّ بِسْمِ اللّٰهِ! اَو اللّٰهُ اَكْبَرُ
 يو طوفان و په خيبر باند راسم شو
 د غازي ايمل پرېشانه زړه راجم شو
 کافي بوتې له هيبت ځنځ خاموش
 اباسين د پښتنوالي شو په جوش
 هڅامه وه د عظمت د پښتانه

مزرکه واخسته دهشت د پښتانه
خبر وليد د قوت او د لويي روح
مغل وليد د پښتون د سرداري روح
مزرکه تال کړو د پښتون له هر قدمه
کايئات شول د قيامت په طمع طمع
پښتون پيغلو د اريال واهه د جنگ
د تورزن پښتون جذبې وې په غورزنگ
په لکونو د مغلو وې لښکر!
او امين د دې لښکر و لوی افسر
پنجه يې ورکړلې مغل او پښتانه
يانضيبه چه به څوک کاندې ستانه
د مغلو په زرو زرو پيلا ن!
په وسلو وو پر جبر او سواره سپايان
د اسونو رسالې قطار قطار
شوې راکه دې د جنګرين په هي نثار

پښتونوز لموپه مت کرے پښینه توره
 ډیره میندے د مغوشولے بورے
 دریاخان م د بریننا د ا هسه برین
 شین خنجرے د مغل په حیکرین
 وینے پته له صورت، تښتیدلے
 د جنګیز له دهشتونو بهید لے،
 سوبه سترے د جنګونوپه غریبل شو
 د تنه نه به خپه شونو به بیل شو،
 تږی اس به د تیغ ابخښلوپه مینه
 او سپاهی مغل په لپو خپله وینه
 سر به هم شونیم او سپر به هم دونه
 د حیکر سره به شو تږر دوه نیمه
 چاخان و اچولو سیند ته له هیبته
 څوک کرنگ نه راګرځاړ شول له دهشته
 د مغلو د توپونو د سندو کار

په خيبر باندې آسمان شو د غبار
 د پښتون د تورې شرنگ د مغل مرګ و
 اس اوزين به يې پيلې سره غبرګ و
 اخر شولو په جنګريز مغل پښيانه
 د پښتون د اوږدې سانه شو ستومانه
 دا لکونه لښکر و مر تهتره کښ
 کلی وړان مغل شو پښې په خطرې کښ
 خاندان د ميرجله جملې تباہ شو
 د پښتون د مټ له زورې اوس آگاه شو
 پښتانه په غنيمت باندې ماږه شول
 په دښمن باندې يې بنده زړونه ساړه شول
 اميلونه اميلونه د ګلو نو
 په ايمل باندې شيندل به پيغلو جوړو
 پيغلو سرې په دې اختر کې منګل
 په سرو سترګو ژر يې دې به مغل

په چمن د مغلو له خزان راغی
د شیر شاه نه پس پښتون ایل خاراغی
نندار چیانو حی؛ اچ په پاسیر و غولده
د ایل باچا لا پاتې هنګامه ده

حالاتم کورۀ نظر چته پيت نه شو

شوکت الله خان اټلر

بادونه لوغړن م کليستان باند تير شوی دی
 کړي سونه د هجران م شېستان باند تير شوی دی
 ډيرے ناگر دے م د فلک د زړه د پاسه دی
 او بڼک م رو دونه په کړي بان باند تير شوی دی
 خه پو بڼه لمانچه و و غمونه په هجران بڼه خه
 کوم کوم بهي ستايم چه پځان باند تير شوی دی
 زړه پاره پاره م د هجران په ډير غمونو دے
 نيم پمايو ازے نيم جهان باند تير شوی دی
 هغه شان په لار د منزل هم تمنا لری
 ډير که طوفانونه دے کاروان باند تير شوی

غم سره اموخت شومه خو خوی م د شاهین د لا
زه هغه مثال چه مسلمان باند تیر شوی دی،
خاړ لټاشم اے لوړه نظره چه نه بیت نه شوے
دیر که قیامتونه ستا په خاړ باند تیر شوی دی

زمونښان

(نامعّور)

تل ډجک زمونښان وی

تل ډ وی پښتو ز مونږه

تل ډ خور د نمرېشان وی

نام د پښتنو ز مونږه

تل ډ مرنه هم په دے یم

داد تل یم په زړه ښکل وی

پښتون

جولای ۱۹۴۷ء

د خټکو مزرکے ته

عبداللہ جان مټو

اے داغزو او د چلونو مزرکے؛

د کابو تیر و تور و غرونو مزرکے؛

اے د همت د خزانے میرمنه؛

د شجاعت د سیلابونو مزرکے؛

د پښتو مورے د پښتو نه د کے؛

د خوشحال خان غونډ زمر ونه د کے؛

ستا احترام کول پکار دی منم

تاته سلام کول پکار دی منم

اے د چمن اے د کهن خاورے

اے د خټکو د وطن خاورے

اے دَغیرت دَ افسانے میر نې
دَخو شحال خان دَمضبوط تن خاورے

دَغیرت مورے دَغیرت نه دَ کُ
لے دَ خټکو دَ عظمت نه دَ کُ

ستا احترام کول پکار دی منم
تاته سلام کول پکار دی منم
حُکمه چه تا دَخپل عزت دَ پاره
دَلّارادی دَ حفاظت دَ پاره

دَخو شحال خان غونډ حُامن راوړي
داسه غازیان داسه تورزن راوړي

چه اباسين کڼي یې سِيلاب راوستو
شاورو میرو کڼي یې انقلاب راوستو

ستا احترام کول پکار دی منم
تاته سلام کول پکار دی منم
دَغیرت مورے دَغیرت نه دَ کُ

اے دخټکو دَ عظمت نه ډ کي!

دخوشحال خان آس پتا پښه ايښی دی

تا دَ شفقت نه په سينه ايښی دی

ختک زلمی تا باند سر ايښی دے

تا په خپل زړه په خپل خټک ايښی دے

ستا احترام کول پکار دی منم

تا سلام کول پکار دی منم

د پښتو مورے د پښتو نه ډ کي!

دخوشحال خان غونډ زموږ ونه ډ کي!

ستا په خواري باند خواريزمه خو

که تپوس کوم کنه کاريزمه خو

دومره تپوس درنه کوم چه ولے ټ

دا اوږے تږے اوږ بند شوے نه!

دومره پوښتنه درنه کوم پښتنه

بس دخوشحال نه پسته شنډه شوته!

تښتال

عبدالحميد خان ستی

زه په ترغیب د خود غرضونه تیروز مه
 صبا به حم په جنگ د قام زه کله جاروزمه
 ماته وطن د خان بهتر دے
 په وطن جنگ عین اختر دے
 حکه قربان م تر نه سر دے
 په قربانۍ به د صیاد د دامه اوڅه
 صبا به حم په جنگ د قام زه کله جاروزمه
 د صبر تور به په لاس کرم
 زاغ به شرم باغ به تر خلاص کرم
 خان به په امتحان کن پاس کرم

بيا به د جنگ ميدان ته زه که مارا وځمه
 صبا به ځم په جنگ د قام زه که جار و زمه
 که شم موم که فولاد شم
 که د وينوپه بائيلات شم
 خاص د خالد بابا اولاد شم
 د بښمن ته زه شم د قوم خولې له دار وځمه
 صبا به ځم په جنگ د قام زه که جار و زمه
 آزادي نشته دے په کور کېن
 ترڅو به ناست يه په اوړ کېن
 اوړ دے بر بند په باغ نيمسوکېن
 شم به آزاد که د عمل ميدان ته اځمه
 صبا به ځم په جنگ د قام زه که جار و زمه
 سوريه په تخت شاهانه شم
 که زه پشان د مردانه شم
 د يار په غم کېن ديوانه شم

يامهاجرشم د مکه يا انصار او حُمه
صبا به حُم په جنگ د قام زه کله جار و زمه
باغ کن د وينوا و به خور کړه
ستی راحه جهان خبر کړه
د بوستان هر بوټی تر کړه
که باغ تازه شی زه می هم په بهار او حُمه
صبا به حُم په جنگ د قام زه کله جار و زمه

بکله دیوه!

محمدالدین مقید د ټل (کومانت)

اے چه ورک یې په وطن کښ د خپل تن دیوه کړه بله
 د ژوند ون تورے تیرے کښ د دیدن دیوه کړه بله
 اے چه حق درځی ورک د د وخت تور و تیر و کښ
 د سرو وینو په روغن د د وطن دیوه کړه بله
 خپله جنګ خپله هتیار شه د خپل ملک خپله معیار شه
 د بل فن ته فن مه وایه د خپل فن دیوه کړه بله
 اے سحره! ټول شبنم شه و نه بوټی ټول تشنه دی
 سره کلونه پرمردنه دی د چمن دیوه کړه بله
 د پښتو دیوه د مره ده ته او ده یې اے پښتون!
 سترګه پورته کړه بیدار شه د زیستن دیوه کړه بله

ترقيامت به دهغوی په مزار دیوے بلین ی !
خپل شیرین وطن دپاره چه چان کړه دیوے بله
د غیرت لمبه پیدا کړه د خالده ناموس تان کړه
صرفه مه کوه د تورے په روغن دیوے کړه بله
صیاد پاتے حق حیران دے ستاله آه اوله فرياده
مقیّد ا خاموش نه شه د سخن دیوے کړه بله

ناخبره پښتون

محمد نور خان بترائي قلعہ عبداللہ دلوچستان

په عالم کښ ناخبر دی پښتانه!

خوارخسته خاور په سردی پښتانه

نور وخلقو کور و بر دواړه خوندي کړه

نه د کور او نه د بردی پښتانه

ټول قومونه متفق شو په خپل میاکښ

لا تر اوسه ناخبر دی پښتانه

نور قومونه مکل شو سر تر پایه

په دُنیا کښ کنډ کپر دی پښتانه

بڼه قانون د بهادری په تر شا کړه

په رواج وژاږاکثر دی پښتانه

بهر

که یې اوکړو اتفاق خان یې محکم کړو
خاوندان د بحر و بردی پښتانه
چه ترقی او تروطن قربان نه شي
تربنګیا نو هم بتر دی پښتانه
ټول قومونه د غر و په زینو خپري
مګر ډیر زیرو زبردی پښتانه
بده تر

عمل

مير مهدي شاه مهدي

زه فرزند د يو علمي   د تقوي زهد مشعل يم
 زمانه زه خنده و مه   يم فعال د فعال مل يم
 د سيالي دورزو خيال يم   د پښتو حال او محل يم
 شنډه ورځ کښي رعد نه يم په تش قال نه خوشحالېم
 د عمل په سمندونو   د وينا په دريا بونو
 په تړلو د وختونو   بس د مينې په موجونو
 د سيالي نه چه اوچت وي   پاس د عرش په کمندونو
 د اسحال مهارت غواړم په بل حال نه خوشحالېم
 ما پرېځي خو خدمت دے   د پښتون دے ته حاجت د
 په رفتار د زمانې کښي   د پښتو پښتون وقعت دے

د هريو پښتون په درکښ م سائل دا وصيت دے
 په دے خوشو سالکرونه کال په کال نه خوشحالين
 خپل زړه واخله دا د بيل کړه د بيل زړه پر باند خپل کړه
 د بقاء په شمع وريت شه خان د خدای د باغ بيل کړه
 بالغ جوړ د خپل خنک کړه معشوقه پر د خان مل کړه
 په ماحول د تغافل کښ تا پاي مال نه خوشحالين م
 حال و قال په تن لباس کړه خپل خان تن او قوم د لاس کړه
 تقاضو د زمانې ته د عمل تيره الماس کړه
 د اسلام غرض غرض کړه بيا يرغل په غل خناس کړه
 د مهدي په انتظار کښ تل ملال نه خوشحالين

خبرته!

ساغرافريدے

په دے تورو هسكو غرونو كښ خبره!
ستاد نوم په دے حرفونو كښ خبره!
ستاد لار په كزيچو نو كښ خبره!
ستاپه خاورو او كړدونو كښ خبره!

د قومونو تقدير ونه پریشان دي

د نارنج خلدنډ بابونه كواهان دي

په دے څه كه دركښ نشته دے كلونه
ياد ویرے دركښ تلنه شی سیندونه
بيكانه كه له بهاروی ستا باغونه
بيا هم دومره دی بنایسته ستا منظر ونه

چه کلوڼه د سپرلي پرتول قربان شه

هړنایسته سپرلے تثار ستایه خزان شه

حکله پاک یې چه د پاک وطن حصه یې؛

د آزاد قوم د تقدیر بشکله جو سه یې؛

د پښتون د ماضی صافه آینه یې؛

یې مری د تلون وطن هغه دره یې؛

ته سبب د غزنوی د لوی حثمت یې

خدا که پټ نن په پرده کې نه ظلمت یې

د غیرت چینه په تا کې را خټ کړی

د وطن هر تیزه گټه پر سیرابیز ی

ستاله نومه د باطل ژبی غور زین ی

په سینه د چه غیور افغان او سیر ی

ته خیبره د پښتون یې پښتو ستاد ی

د غیور قوم د خوانانو ژوند و ستاد ی

که ته نه وے بے تهنه به هندوستان و

په تيارو کښ به پټ نوم جنت نشان و
نوم به چرته دمير ويس او د افغان و
د پښتون قوم د ژوندون چه لوی ارمان و
پيژندل به چا محمود غوري، بابا نين،
ننه به و مے د توحيد مے او نه ساغر نين

پښتون پي

عبدالقيوم کوش

زه پښتون بيا شوم را بيدار ور پسې،
 د اړتيا د زمانو سره هم
 دومره په تيزه م حيا لات دي روان
 چه د افتاب د پلوشو سره هم
 داچه هر چا ته تر غفلت کړو کريز
 والي به اوس د پښتو سره هم
 مور خان به هم حيران شي راته
 اوس د هر قام د مخکينوسره هم
 که ميراني نه يم نو هم به شمه
 تل به په لار د ميرنو سره هم
 چه کړي کوثر بيدار د خانه سره
 هم خود دار نه خلوسره هم

قام خر خول خان بريند ولي

ميان احمد شاه بير ستر

خوک غماز ته چه پخپل سر دلالی کړی
 د عزت به جولی آخر خالی کړی
 خه به طمع د وفا د هغه کس کړی
 چه په کور یی وی ماتم او دے بنادی کړی
 په بازار د قامولی د قام سودا کړی
 دے به کله په بل چاپا ندے خالی کړی
 سره یی لاس په وینو سورنګریزے بولی
 کورے خرنګه نامراده خوشحالی کړی
 د مار غه پخیر حرص د پینو پر کشتی
 زولن د غلام بښایسته کالی کړی

چه د سرو زرو مرغی له لاسه پرېږدی
 تل به ناسته د پردو په تش تالی کړی
 سره کلوڼه دخپل باغ تالا والا کړی
 خدای به په کله د بل چا د باغ مالی کړی
 د وطن د پاره ننګ شې په دنیا ګڼی
 شرمندګ په بد عمل خپل پخوانی کړی
 دخپل رور په سلام خان ورته شرمیږی
 د پردو په مخکې شپه او وایح زاری کړی
 پخپل قام شې شندۀ ونه جل و هیل
 د اغیارو پخپله کور واړه خالی کړی
 شاګه سیلی ده دخزان په مدګ رالوتی
 لاس کړه پورته که خدای زریه اسلانی کړی

زیزنه

سليم

زما خوارانو مزدورانو روڼو!

اے محکومانو مظلومانو روڼو!

زیربڼه موڼزه اتحاد اوکړو

پخپل تنظیم مو اعتماد اوکړو

موڼزه منزل ته ډیر قریب راغلو

موڼزه رفتار لکه د بادا وکړو

اوس به که خیر وی خپل جهان جوړ کړو

موڼزه تقدیر به د انسان جوړ کړو

ستوری به مزه نه پسخیږي زموږ

موڼزه د سې مزه نه آسمان جوړ کړو

دا سې جهان چه خوشحالی وی پکنی
 هر یو موسم د سکا لی وی پکنی
 د هرچا شونډ و ته خدا و رسی
 او د یو بل سق سیالی وی پکنی
 د لوړو تندو شکایت به نه وی
 د چل فریب دک سیاست به نه وی
 هلته به خمیر به د چانه خرڅیږی
 د دے خبر وڅه حاجت به نه وی
 هلته به قدر د انسان کیږی
 د هر یو درد به یې درمان کیږی
 هلته به پښو کښ پیکر ځوڼه وی
 هلته د کړجی څو یې تو ان کیږی
 دلته خو فصل زمونږ نوریوسی
 دانه دانه لانه په زور یوسی
 ماشومان ټول راته نهر پرېږدی

منځ نه روتی زمونږ د شکور یوسی

زمونږ د شونډ و تېسم لوټ کړی

زمونږ د آواز نه تر تم لوټ کړی

په قوا نینو زمونږ خولې او تری

مونږ نه طاقت د تکلم لوټ کړی

ولې ترڅو، آخر تر څو به وی دا به

د صبر جام زمونږ نه نوې شولیس

د انقلاب پخې بنډه لوی شولیس

اوس د دنیا څه ضرورت نه گڼم

زما یقین د خدای خلق پوې شولیس

زما خواری او مزدور او نور و نو! آکھ کومانو مظلومانو و نو

اوس به که خیر وی خپل جهان جوړ کړو

مونږ به تقلید به د انسان جوړ کړو

ستوری به مزه که ته پسخیری زمونږ

مونږ به د کمز که نه آسمان جوړ کړو

راځي هېرولو شاه زلمو!

کرامت شاه فولاد

په وطن ټنگ دے ملا تر ملي، جنگ له خوښه

راځي هېرولو شاه زلمو

د مينه يو تر بل به واچوؤ لا سونده

راځي هېرولو شاه زلمو

اے د پښتون وينه پيدا پښتنو!

اے په غيرت باندے شيدا پښتنو!

د پښتون خاور دے نه فدا پښتنو!

پښتونستان به پښتنوله جوړه وړ منه

راځي هېرولو شاه زلمو

د ننځ په وخت کښ خوب آرام د حرام

پښتون له سپک ژوند د ناکام دے هلم
 د مريتوب بل ته سلام دے حرام
 که بل ته سر تيت کړ و پوښدي نعتونه
 راحی همزولو شاه زلمو
 نن د غيوت او د عمل وخت دے
 د عزت جنګ لږ د زغل وخت دے
 د تاج و تخت يا د اجل وخت دے
 مخکښ ولاړ دی راته تک سره شانونه
 راحی همزولو شاه زلمو
 زمونږه توي د اقبال، توره د
 تل په ذلت باندې پر مور بوره د
 پښوکن د دے توره پرته خوره د
 د پښتون توره نه لږ زمينی هميش غرونه
 راحی همزولو شاه زلمو
 که زمونږ په خوری بل ولے

غوڅ زموښ د شی څوکل ولے
 پردی ته پرېز دو وطن ولے
 کتلی ملک باندے پخپله کړو عیشونه
 راځی همزولو شاه زلمو
 منصب زموښ دے حکومت کوونه
 په خوب وطن باندے غیرت کوونه
 دا د وطن اصلی خدمت کوونه
 د پښتنو په لمن نه پرېز دو داغونه
 راځی همزولو شاه زلمو
 په پښتنه خاوره قسم دے زموښ
 وینے د خوب وطن رقم دے زموښ
 د پښتونخوا تور زن عالم دے زموښ
 هیچاته نه پرېز دو د ملک کانی بعلونه
 راځی همزولو شاه زلمو
 آخری ننگ په موښ د قام پور دے

په پښتو د ستم بل اور دے،
 خپل وطن ئی له مونږ نه حال نور دے
 بیا تالا کیږی د پښتون د باغ کلو نه
 راځی همزولو شاه زلمو
 زمونږ وطن کی د چا کارڅه دے
 زمونږ عزت سره بیو پارڅه دے
 جوړ پښتو باندے ناتارڅه دے
 پښتونستان نه بغیر ژوند دے زهونه
 راځی همزولو شاه زلمو
 گیلے مونږ ده آزادی په وینو
 گولی خورلی دی هم مونږ په سینو
 دک یو د قام د ننگ و نام په مینو
 فخر افغان نه به خپل ځان قریانو نه
 راځی همزولو شاه زلمو
 پښتونستان د پښتو وطن

په ننگ غيرت د ليونو وطن
 د ننگيالانو ميرنو وطن
 زمونږ د داوښي پر د اخيل خواږه سروښه
 راځي همزولو شاه زلمو
 داد وطن خاوره مونږ گرانه گڼو
 غوره له ټول واړه جها نه گڼو
 ټول پښتو غوا ترينه قربانه گڼو
 نه پريږدو مونږ پر د غدارو قدمونه
 راځي همزولو شاه زلمو
 زلمی د قام نه قرباني کړې مړه
 قرباني خپل مال او ځوانی کړې مړه
 په پښتون خاوره لا ثاني کړې مړه
 ناسته په کور کښ خوندي کوی هيش له جوڼه
 راځي همزولو شاه زلمو
 راحه ولاړ فخر افغان د زمونږ

او وائی د ابل امتحان دے زمونږ
 په مونږ گران پښتونستان دے زمونږ
 پوره کوو ورسره خپل قومی لوږونه
 راځی همزولو شاه زلمو
 که مونږه جوړ پښتونستان که یوځل
 نوم روښانه د افغان که یوځل
 له غم نه خلاص فخر افغان که یوځل
 د اسمان ستوری به زمونږ کوی سیلونه
 راځی همزولو شاه زلمو
 راځی چه دے دے یو شو سره
 فولاده راشه د زرگی مے سره
 منگ دے په قام باند پکار په نړه
 قومونه تل کړی د وطن په منگ جنګونه
 راځی همزولو شاه زلمو

زمونږ کړاڼې پښتو ژبې

محمد رسول فریادی

په مایې کړاڼې د پښتو ژبې
 زمونږ د ټولو پښتو ژبې
 کړاڼې زمونږ د پښتونخوا ژبې
 دمیر وېس خان او دشیر شاه ژبې
 پښتون مجنون ته یې لیلی ژبې
 د پښتون قام د وینیدو ژبې
 ته د حمید او د رحمان ژبې
 د ایل خان او خوشحال خان ژبې
 د احمد شاه غوندې افغان ژبې
 د ننګیالیو پښتنو ژبې

پښتونولي م د پښتو سره ده
 ډيره م مينه د پښتو سره ده
 مونږ د دعوه د محبت كړيده
 دغه شروع م په همت كړيده
 ټينگه وعده م د خدمت كړيده
 ته يې زمونږ د ټينگولو ژبې
 چه مونږ ژوندي يو په دنيا به ته يې
 ښه به د بولو په دنيا به ته يې
 والي اغيار چه د دوزخ ژبه يې
 والي دروغ د فرشتو ژبې
 د زمانو تخه راغلي يې ته
 زمانه ښكه غورزولې يې ته
 مونږ پښتانه يو مونږ منلي يې ته
 پورته كوؤ د په جرگو ژبې
 د پښتونخوا د بهادرانو ژبې

د اديبانو شاعرانو ژبې
 لويو، وړو او د زميانو ژبې
 پښتون به وينی کړې د پښتو ژبې
 د پښتو شعر فریادی جوړه وی
 اوس د پښتوبه آزادی جوړه وی

د پښتو ژبې د نوي ژبني کورني
 د پښتو ژبې د نوي ژبني کورني
 د پښتو ژبې د نوي ژبني کورني
 د پښتو ژبې د نوي ژبني کورني

آخړ!

سلطان محمد صابر رېلوچستا،

تیرے به شی دا ورځے رابشی بهار آخر

بشکل به کړی زاپه یاران یو د بل رخسار آخر

سره اوزر غونډه به شی غرونه دهیواد زموږ

خیز به د مرغانو وی بیابانه لوی چنار آخر

خاندیکه هرځای غوتی سره به کړی شونډان کوکی

اوبه کړی ببل د لے بیا شیرین گفتار آخر!

شپه چه غلے غلے غلے سترکے هېباوینی

توے به کړی شبنم د لے اوسکے دیخار آخر

والی به سندرے بیا بشکل پښتنه جینی!

ستای به وطنه ستا هریو فدا کار آخر

ستا په دنگو غرونو به شاه زلمی خاړونه کړي
را بشی سیند و نوته پیغلې په شرنگا آخر
چمن کښ به غماز نه وی پیره به د بار نه وی
پټ به د چاراز نه وی تنه به شی افکار آخر
تیت به کړی صابره خود د لته عظمتونه سر
درس به د غیرت لوی د لته کښ اغیار آخر

خپله ژبه

اختر محمد ثانی بارکنی (بلوچستان)

خوږه خوږه پسته ده خپله ژبه مورنۍ

هرچا وټه بنایسته ده خپله ژبه مورنۍ

هر قام پخپله ژبه کړی خوږه خوږه خبره

هرچا وټه میراث ده خپله ژبه مورنۍ

تعلیم پخپله ژبه په آسانه حاصلېږي

هرچا وټه راسته ده خپله ژبه مورنۍ

هر قام د خپله ژبه عزت کاندې پد رنگ رنگ

له مونږه ده بے غوره خپله ژبه مورنۍ

راحي! په پښتو اوچې مرغه کاندو اتفاق

دنيا وټه ښکاره کړو خپله ژبه مورنۍ

زما اختر محمد ثاني مود وونه دا کوشش د
اوچته په عنات چه کړمه ژبه مودني

نصر

د پرخو شماله شوم چه اوږم ليدى تا سے
چه لا قوم گڼ ز مونږ خلق شته دى دى سے
د مجلس بنايست يى نصر اچته فاستيئ
بيا مجلس گڼ خه وى و نه چه ترينه پايه
— صاحبزاده فضل احمد غور —

دخیام دریا عیا تو ترجمه

صنوبر حسین مومند

دساقی په میو مست او خراب خوښ یم
په نغمه په ترانه د رباب خوښ یم
چه په خوله یې لاله په زړه بلا وی
له دے څه به ځای نه په خواب خوښ یم

اے خیامه! د کوم دلا ماتم څه دے ؟
غم خوړلو کښې د مودنیات وکم څه دے ؟
په قسمت د بیکه څه غفران نشته
چه کناه له غم څه دے نو غم څه دے ؟

اے آسمانه! خوی خصلت د دے کینه
زور زیاتے خوستا عادت دے دیرینه
منه! ستا لرمون که خوک اولتهوینه
د لعلونو امانت دے ستا سینہ

کومه ورخه چه آسمان اوچوی پر ق پر ق
رېلا پرېشی د ستور و په یو پر ق
عصا بن زمالاس ستابه گریون وی
چه د قتل کرم صنمکه! په کوم حق؟

بے عمل ته

ارباب محمد اسلم خان شکر (مرحوم)

زړه خورنځی بڼه دے چه ترے وینے زوے خاشی
 مست هاتقی خونی شی ورله مراد مه ورکوه
 خه له د دنیا په بے همتو پورے خاندے
 ته پځپله نر شه چاله باد مه ورکوه
 دا دنیا اُس بله ده ته بله دنیا ستایئې
 یار ته خو تر غیب ته د فساد مه ورکوه
 هسه که دځوبڼه وی لوځه جوگی راهب شه
 خوشه مصلے له دلته باد مه ورکوه
 توره تیره بڼه ده خوچه توره د فولاد وی
 اوسپنه که بڼه شی پرے فولاد مه ورکوه
 خله د شر په زخمی زړه پورے خندا کړه
 خه غمازه دے زخم له داد مه راکوه!

دعا

بسم الله خان د آتش

د ما بنام نړۍ تير مے دى پخوا کړې

چار چاپيره خاموشۍ ده چغه خور يې

د آسمان په فرش سپوږمۍ ده چه خولم کړې

ستورۍ يوپه يو راخيژي او رپيژي

کله مخ کړې راڅرگند کله چه "تا" کړې

کله پټ شي په ور مخو کړې مشهور يې

يو وقار د مے هر طرف په تور و غرونو

مخه مخه او نړۍ وړ مے چليزي

يو سکون د مے يو فرحت د مے چه پر خور د

په دربار باندا نوار دى را وريزي

خلق يو په يو تر لاره سکون زيات شو
 سوي زړ و دولق نور هم جنون زيات شو
 د مے فضا کښ يو آواز شو ناگهانه
 بوغمرنه شان جيني وه راروانه
 په ادا کښ د فطرت يو نمونه وه
 وه په حسن کښ رښتيا ماه تابانه
 د مخ خال و ته يې ستوري په ديدلو
 سپين جبين و ته يې زهره وه حيرانه
 د بهار يو ترانه ناغريد لې
 يو نغمه وه خطاشو مې له اسمانه
 نيم نيم غريد مې نشونه د کي
 شکله سترگي د خواني مې ترجانه
 رو رو راغله په ادب د روضه خواله
 په ادا يې لاس اوچت کړ لو د عاليه

په بنو بنو کښې اوښکې رپید لے
په سپین خم یې ملغر مې خلید لے
زبه بند وه غږ یې نه کړه خو کویا وه
سل خبر مې یې له خولې قربانیدلے
سره کلاب هسه عارض یې په رنگ زیرو
له جذباتو نړۍ شونډ مې رپید لے
دعا خلاصه شوه لاسونه یې په خم راښکل
دے دعا نه دعا کانه خارید لے
اجابت چه یې استقبال لږ رانه شی
د لوښو خدایې په دے خدایې کښې کیډے
په عفت کښې فرښتې تر نه خاریږی
کوم دربار کښې دا دعا به نه قبلید یې؟

لوڼ

هيش خلیل

که یو وخت د خطر د باندې راشی
دازماوینې تود د به د پکار شی
ستا په مینه کښ سندر د به زه وایم؛
هغه سربې زما سروی چه په دارشی
هغه زه به په وطن کښ رومې کسیم
په نامه د آزادی چه لټا حارشی
هغه توره به زما لاس کښ پرقیزی
چه سرو نوله د غیرو ذوالفقارشی
سره داغونه د سرو وینوبه زماوی
پس لما چه ټول وطن به پرې گلزارشی؛

په اُفق به د راپورته لکه لمر شم
 که تیرے د زمانے دربان دے بارشی
 ستاد مینه لاس واخله وطنه؛
 که م ژوند په تناره د سورا نکارشی
 درحمان له پاک مزاره به یې لوگی کړم؛
 که په سترگو د وطن کینم خوک خاړشی
 معرکه د آزادی عین سره وینے
 لکه گل هے زینت ستاد دستارشی
 دے نه لویه بد بختی به توره خه وی
 چه کاروان یې مینحه لار کین را ایسارشی

خپله شريه

اشرف دراني

مورنۍ ژبې ! ستا عظمت به گټم
 تاله وطن تاله عزت به گټم
 ته د ميرويس او د شيرخان ژبه يې
 د ابدالي غونډۍ افغان ژبه يې
 ته ننکيالو او توريالو ستا شپې
 د خوشحالخان او د رحمان ژبه يې
 ته خويې ژبه د دنيا د پارۍ
 د انسانانو د بقا د پارۍ
 پښتو! پښتون ته د پښتو او پښايه
 پرکوت ته چل د الوتو او پښايه

خپلو پخوته د پمخړه كښ پښتو!
 زاړه درسونه د سيالو او ښايه
 حكه چه وخت د الوتو د مې زموږ
 باغ په كلونو ټوكيدو د مې زموږ
 پښتو! د تا سره به پټ كومه
 پښتون يم، تا سره الفت كومه
 د خپله مال و سره تير در پښه
 زه چه تكل ستا د وحدت كومه
 اوس به د نوم او هم نشان پورته كړم
 پريوتې قوم به د افغان پورته كړم

چه پښتون پکښي غلام وي
 ورک د دغه ټول جهان شي!
 پايه سدرې پښتون دوکړي
 پايه جوړ پښتونستان شي
 رښ مړوم

دوغ ټيول

ساتندويه دجهان ؤم چه راتمه
زه ديار د روح پاسبان ؤم چه راتمه
عاشق یم د ازله ده راوړ ے
زه پخپله يو درمان ؤم چه راتمه
قيد و بند کښي د سحر ماښام ايسال شوم
بے زمان او بے مکان ؤم چه راتمه
بحر و بریم جستجو نه را پيدا کړه
له جنته حق حيران ؤم چه راتمه
بے کناه ؤمه شيطان یم کنه کار کړی
د سجدو لایق انسان ؤم چه راتمه
اوس زما د زړه ارمان بے پوره نشو
مخښ ستا د روح ارمان ؤم چه راتمه

قطعت

رشيد علي دهمتن

ستاله دے تاجه زما پکول بنه ؛

ستاله دے تخته زما کچکول بنه

جام دېم شيد هم ترے صدقه شه

خديگوله دے نه زما کنډول بنه

له سره تير شه که ته خپل حان غواره

له حانه تير شه که ته جهان غواره

دهوش او عقل بريدونه مات کړه

له سرخه تير شه که لا مکان غواره

***

زه مټين په آزادي يم په پښتون يم
 آزادي زما ليلي زه يې مجنون يم
 كه زما په آزادي د نيت خراب كړو
 نو غليمه ستا د پاره به شخون يم

***

بنه خوي بيدار ضمير په وجود غريم
 په قامونو كښ اوچت لكه د نمریم
 تندرونه د آسمان دي ما زغملی
 اے غليمه د خير د زړه كې سر يم

چاپ: پښتون سره كېښه كړي
 داسو د ابيه هو مغل ته
 د خزانې كاندې كړاڼې پرېوي
 په نورو ژبو د ابيه كړي
 (مترجم)

★

د وطن زلمی ته

رضا مهندي

د بالښت نه سراوچت که، د سادین په تیکه سرکه
د ځانکو جوته که هیرے، زغم پیدا اوس د پر هرکه
لکه مست هاتی په مینه د وطن کښی، وهه منډه
سر د خپل په تلی کیرده، مخالف د چم وزر که
وطن ستا سترگوته کوری، زمانه ورته زلمی کړی
خزانې لری دا مزکه، په محنت یې را بهر که
ځان واقف که له خزانې، ورک سپرې د نامرغه
اول خاور وکښی لترشه، هله پسته تاج په سر که
ته شاهین یې تش د مزکې، سکونت له تانه بنا یی
دا آسمان هم ستا جهان دے، پاسه والوزه ځان نر که
دملت د تندې کوټ شه، خپله تنده د کره هیره
چه داوښکو په باران د د لحد خاور د غر که
ځان ته مه کوره زلمیه د حیات اجل ممان د
که ته بز کړی ځان ستومان، نو په دیرو به اخر